

TALKO FÖR MÅNGFALD. Nu kan du delta i kampanjen Solotalkot som går ut på att bl.a. bekämpa jättebalsamin. SIDAN 3

NYTT LIV I HUSET. Holmsgården vid Norrvalla är färdigrenoverad och står redo att bokas för olika tillställningar. SIDAN 16

KOMMUNBLADET

TORSDAGEN DEN 8 JULI 2021

NR 6 • ÅRGÅNG 36

FOTO: JONNY HUGGARE SMEDS

Bröderna Öst fixar grillmaten

● Bröderna Linus och Casper Öst grundade en egen grill i Stråkaviken istället för att sommarjobba. Linus står i kassan och tar emot beställningar medan Casper steker burgare i köket. Flera ortsbor har redan blivit stamkunder. SIDAN 13

GÅ OCH FISKA. Nu är det högsäsong för fiske. Kom ihåg fiskekort och fiskevårdsavgift säger Marina Nyqvist på Fiskarförbundet. SIDAN 5

LÄGG AN! GE FYR! Kungliga Österbottens Regementes Lif Compagnie och Oravais historiska förening håller historien vid liv. SIDAN 10

MUSEUM. Verner Rasmus var ett original. I hans museum kan man bekanta sig med gamla och spännande föremål. SIDAN 6

Vörå • Vöyri

Fina sommardagar

• Vi är redan inne i juli och vi utgår från att vi har många fina soliga dagar framför oss. Vi har firat Vörådagarna virtuellt i år och visst håller ni med mig om vilken fantastisk hembygd vi har och vilket kulturliv vi kan erbjuda - även virtuellt. Jag hoppas att vi nästa sommar får träffas och då har vi ännu mer att prata om.

Vi har nyligen haft kommunalval och det betyder att en mandatperiod slutar och att en ny mandatperiod börjar. När vi vid kommunalvalet 2017 fick förtroendet att leda kommunen, tyckte jag att 4 år var lång tid. Men när innehållet i det arbete som föreligger är digert, är 4 år alldeles för kort.

Vi visste alla vad som väntade; flera fastigheter hade problem med inomhusklimatet samtidigt som ekonomin skulle saneras. Vår första åtgärd var att satsa på en kunnig ekonomiansvarig och där ser vi med årets bokslut att vi har lyckats, kanske över förväntan. Modellen med ett delat ansvar för ekonomin hade vi alla upplevt som ohållbar redan under en lång tid. Vi får vara mycket nöjda att det hos oss förtroendevalda fanns mod att ta itu och finna lösningar i en sådan situation.

Vårt arbete har i mångt och mycket präglats av saneringar och nybyggen. Vi har byggt en ny skola i Koskeby, en skola som för första gången i kommunens historia går in för att öppna lärtigen mellan grundundervisningen i åk 1-6 och åk 7-9 eftersom vissa utrymmen är gemensamma med Tegengrenskolan. Vi har även gjort en mycket omfattande renovering av Centrumskolan i Oravais, vilket med facit i handen kanske borde ha gjorts redan under förra mandatperioden. Men vem av oss sitter med kristallkulan i handen?

Vi har också kunnat bygga en ny brandstation i Vörå, en brandstation som jag in i det sista trodde kunde renoveras. Men prisskillnaden mellan renovering och nybygge var obefintlig, tyvärr. Nu har vi en modern brandstation som ombesörjer tryggheten för vår befolkning. Brandstationen hyrs av räddningsverket (20 år) med kapitalhyra.

Parallellt planerades Tallmo vårdcenter. En utmaning i sig, eftersom den befintliga byggnaden är byggd på bästa platsen och terrängen invid är något utmanande för långa huskroppar. Detta har lett till kompromisser och planeringen har därför dragit ut på tiden. Vi har godkänt ritningarna och i skrivande stund fastställs specialplaneringen. År 2022 borde bygget av nya Tallmo vara i full gång och jag ser det som bra för både personal och klienter.

Näringslivet är ändå det primära i ett samhälle. Det ska bära underlaget för den välfärd vi förtroendevalda bygger. Näringslivet skapar arbetsplatser som i sin tur skapar skatteintäkter för den just nämnda välfärden. Vi har varit proaktiva inom näringslivet i den mån det låtit sig göras. Fysiskt sett var tillbyggnaden av industrialhallen i Oravais det mest påtagliga. Den byggdes ut med lika stor area som den ursprungliga (1300 m²), sammanlagt blev fastigheten 2600 m², och vi sålde den till en företagare som bedriver underleverantörskap i metallbranschen. Lika viktigt som arbetsplatser i form av företagsetableringar, är att vindkraften utvecklas i den takt vi idag ser i vår planläggning. Den skapar intäkter för markägare och kommunen, vilket ger en stabilitet i många årtionden. Vi ser de första turbinerna i vår nordöstra horisont. De ger känslan av utveckling och nutid.

Ekonomin i kommunen har sanerats i

” Vi har haft fyra år av en mycket expansiv politik och det är inte möjligt om inte samarbetet inom kommunen, både mellan tjänstemän och förtroendevalda, fungerar bra.

olika repriser, där den senaste var den som även ska ligga som grund för framtiden. Den saneringen har genomgåts av samarbetsförande nästintill hela 2020. Detta har varit jobbigt för personalen, därför riktar jag ett tack till dem. Vi har balanserat driftsekonomi på ett bra sätt och fått balans utan att på något vis vara säkra på hur yttre faktorer kan påverka den. Kommunstyrelsen har jobbat mycket hårt och målmedvetet med detta under hela mandatperioden och har haft ett fullmäktige som enhälligt stöttat oss. Det är ett stöd som verkligen behövs för att få olika saker framåt och jag vill tacka alla förtroendevalda som jobbat mycket bra under mandatperioden.

Slutligen har vår sista investering, tillbyggnaden av hälsostationen i Vörå som tandläkarna ska inrymmas i, föranlett dispyter och fått kommuninvånarna att tro att vi i fullmäktige är i luven på varandra. Så anser jag inte är fallet. Om ni läser ovanstående text om vad vi gjort under hela mandatperioden, så är ni kanske benägna att hålla med mig. Det här är bara ett axplock av de största sakerna som gjorts. Men inom politiken kan man vara av olika åsikt om vilken riktning som är den bästa för hela kommunen. Min övertygelse om den här saken är, att satsningen är en förstärkning av primärhälsovården i hela vår kommun inför välfärdregionens intågande, ett sätt att effektivisera vår kostnadsstruktur och förbättra vår service. Sedan får nästa eller nästnasta backspegel visa hur det blev.

Bästa kommuninvånare, när vi efter förra kommunalvalet 2017 fick resultatet av folkets röster insåg vi att förutom folkets förtroende, har vi också ett ansvar gentemot väljarna att förvalta. Första steget var att bygga grunden för ett gott samarbete mellan ordförandena. Ett bra samarbete leder till goda beslut och det har de här fyra åren visat. Vi har haft fyra år av en mycket expansiv politik och det är inte möjligt om inte samarbetet inom kommunen, både mellan tjänstemän och förtroendevalda, fungerar bra. Vi har dock skuld-satt oss mer än tidigare, men våra satsningar är det kapital vi kan ge åt våra invånare i form av friskare byggnader, bättre service, en bättre livskvalitet.

”E ska havas lengär än he gäras.”
Soliga hälsningar.

RAINER BYSTEDT

kommunstyrelsens ordförande,
kunnanhallituksen puheenjohtaja

Hienoja kesäpäiviä

• Nyt on jo heinäkuu ja oletettavasti meillä on vielä monia hienoja ja aurinkoisia päiviä edessämme. Olemme tänä vuonna viettäneet Vöyrinpäiviä virtuaalisesti, ja varmaan olette samaa mieltä kanssani - meillä on upea kotiseutu ja kulttuuritarjonta - myös virtuaalisesti. Toivottavasti saamme ensi kesänä tavata toisiamme paikan päällä, ja silloin meillä on varmaan sitäkin enemmän juteltavaa.

Meillä oli hiljattain kuntavaalit, joten yksi vaalikausi päättyy ja uusi alkaa. Saadessani vuoden 2017 kuntavaaleissa luottamustehtävakseni johtaa kuntaa neljä vuotta tuntuu minusta pitkältä. Mutta kun edessä oleva työ on sisällöltään mittava, neljä vuotta on aivan liian lyhyt aika.

Kaikki me tiesimme, mikä meitä odotti; useissa kiinteistöissä oli sisäilmaongelmia samaan aikaan, kun taloutta oli saneerattava. Panostimme ensimmäisenä toimenpiteenä osavaan talousvastaavaan, ja tämän vuoden tilinpäätös osoittaa meidän onnistuneen siinä, ehkäpä yli odotusten. Olimme kaikki jo pitkään kokeneet kestävämmäksi mallin, jossa vastuu taloudenpidosta oli jaettu useille tahoille. Saamme olla hyvin tyytyväisiä siihen, että meillä luottamushenkilöillä oli rohkeutta tarttua asiaan ja löytää ratkaisuja sellaisessa tilanteessa.

Saneeraukset ja uudisrakennukset ovat pitkälti leimanneet työtämme. Olemme rakentaneet uuden Koskebyn koulun, joka ensimmäistä kertaa kunnan historiassa avaa oppimispolun perusopetuksen vuosiluokkien 1-6 ja 7-9 välille, koska osa tiloista on yhteistä Tegengrenskolanin kanssa. Olemme myös toteuttaneet Oravaisten Centrumskolassa erittäin laajat korjaukset, jotka nyt kun tiedämme lopputuloksen, olisi ehkä pitänyt toteuttaa jo edellisellä vaalikaudella. Mutta kenelläpä meistä olisi kristallikuula hallussaan?

Lisäksi olemme voineet rakentaa Vöyriin uuden paloaseman, vaikka minä uskoin viimeiseen asti vanhan korjaamiseen. Mutta uudisrakennuksen ja vanhan korjaamisen hintaero oli olematon, valitettavasti. Nyt meillä on moderni paloasema, jossa huolehditaan väestömme turvallisuudesta. Pelastuslaitos vuokraa paloasema (20 vuotta) pääomavuokralla.

Samaan aikaan suunniteltiin Tallmon palvelukeskusta. Siinä riitti haastetta, koska paikalla jo entuudestaan oleva rakennus sijaitsee parhaalla paikalla ja viereinen maasto on pitkiä rakennuksia ajatellen haastava. Tämän vuoksi

on jouduttu tekemään kompromisseja, joiden takia suunnittelu on viivästynyt. Olemme hyväksyneet piirustukset ja juuri nyt ollaan vahvistamassa erikoissuunnittelua. Uuden Tallmon rakentamisen pitäisi olla vuonna 2022 täydessä vauhdissa, ja pidän tätä hyvänä sekä henkilöstön että asiakkaiden kannalta.

Elinkeinoelämä on silti kaikkein keskeisintä yhteiskunnassa. Se kannattelee

sitä hyvinvointia, jota me luottamushenkilöt rakennamme. Elinkeinoelämä luo työpaikkoja, jotka puolestaan synnyttävät verotuloja juuri tuon mainitun hyvinvoinnin kustantamiseksi. Olemme toimineet elinkeinoelämässä ennakoivasti, milloin se on ollut mahdollista. Teollisuushallin lisärakennus Oravaisiin on ollut tästä kaikkein kouriintuntuvain esimerkki. Hallia laajennettiin alkuperäisen pinta-alan verran lisää (1300 m²), kiinteistö on siis yhteensä 2600 m², ja myimme sen metallialan alihankkijana toimivalle yrittäjälle. Yritysten luomien uusien työpaikkojen rinnalla on yhtä tärkeää kehittää tuulivoimaa sitä vauhtia kuin nykyinen kaavoituksemme sallii. Tuulivoima tuo tuloja maanomistajille ja kunnalle, mikä luo vakautta vuosikymmenien ajaksi. Näemme ensimmäiset tuulivoimalat koillisen horisontissa. Ne tarjoavat kehityksen ja nykyajan tunnetta.

Kunnan taloutta on saneerattu useaan kertaan, viimeisimmällä pyritään luomaan pohjaa tulevaisuudelle. Tätä saneerausta on käyty läpi yhteistoimintamenettelyssä liki koko vuosi 2020. Se on ollut raskasta henkilökunnalle, ja haluankin sen vuoksi osoittaa heille kiitokset. Olemme tasapainottaneet käyttötaloutta hyvin ja saaneet sen tasapainoon ilman, että olemme voineet olla mitenkään varmoja, miten ulkoiset tekijät voivat vaikuttaa siihen. Kunnanhallitus on työskennellyt tämän parissa erittäin lujasti ja määrätietoisesti koko vaalikauden ja valtuusto on tukenut meitä yksimielisesti. Tämä tuki on todella tarpeen, jotta eri asioita saadaan vietyä eteenpäin, ja haluan kiittää kaikkia luottamushenkilöitä erittäin hyvästä työstä vaalikauden aikana.

Lopuksi meidän viimeinen investointimme, Vöyrin terveysaseman laajennus, johon hammaslääkärit mahtuvat, on aiheuttanut kiistaa ja saanut kuntalaiset uskomaan meidän olevan valtuustossa tukkanuot-tasilla toisemme kanssa. Minusta asia ei ole niin. Jos luette yllä olevan kuvauksen siitä, mitä olemme tehneet vaalikaudella, ehkäpä olette taipuvaisia olemaan samaa mieltä kanssani. Tässä on vain muutama poiminta tärkeimmistä asioista. Mutta politiikassa voi olla eri mieltä siitä, mikä suunta on koko kunnan kannalta paras. Minä olen vakuutunut siitä, että tämä panostus vahvistaa koko kunnan perusterveydenhuoltoa ennen hyvinvointialueiden sisäänmarssia - keinona tehostaa kustannusrakennettamme ja parantaa palvelujamme. Saamme sitten katsoa seuraavasta tai sitä seuraavasta peruutuspeleistä, miten asiassa kävi.

Hyvät kuntalaiset, kun edellisten kuntavaalien (2017) jälkeen saimme kansan antamien äänien tulokset, ymmärsimme että meidän on kansan luottamuksen lisäksi myös vastattava asioiden hoidosta valitsijoillemme. Ensimmäisenä askeleena on perustan rakentaminen puheenjohtajien väliselle hyvälle yhteistyölle. Hyvä yhteistyö johtaa hyviin päätöksiin, ja sen nämä neljä vuotta ovat osoittaneet. Olemme toteuttaneet neljän vuoden ajan erittäin expansiivista politiikkaa eikä se ole mahdollista, jollei yhteistyö kunnassa - sekä viranhaltijoiden ja luottamushenkilöiden välillä - toimi hyvin. Olemme kuitenkin velkaantuneet aiempaa enemmän, mutta investointimme ovat asukkaille tarjottavaa pääomaa - terveempiä rakennuksia, parempia palveluja, parempaa elämänlaatua.

”Omistamisen tulee kestää pidempään kuin tekemisen.”
Aurinkoisin terveisin.

Talko för naturens mångfald

Talkoot vieraslajien torjuntaan

Att stoppa främmande arter är enkelt och viktigt miljöskyddsarbete.

Kampanjen Solotalkot gör det möjligt att på eget initiativ aktivt delta i bekämpandet av främmande arter och samtidigt vara med i en gemenskap bestående av andra enskilda talkomedlemmar.

Att utrota växter kräver alltid markägarens tillstånd och därför har redan fler än 30 kommuner i Västra, Östra och Södra Finland märkt ut talkoplatsen där det är tillåtet att bekämpa jättebalsamin och blomsterlupin.

Även Vörå kommun är med i Solotalkot-sommarkampanjen som fortgår till den 22.8.2021, där man bekämpar skadliga främmande arter: jättebalsamin, blomsterlupin och vresros.

Kommunen har utsett ett område för bekämpning av jättebalsamin och blomsterlupin, Vörå skidcentrums motionsområden, där man fritt får rycka upp eller slätta ner plantor. Solotalko-området är utmärkt med skyltar. Närmare information fås från nätsidorna vieraslajit.fi och Solotalkokampanjens sidor <https://vieraslajit.fi/info/i-4707>

Dessutom är bekämpning av jättebalsamin, blomsterlupin och vresros tillåten på alla kommunens områden under sommaren 2021. Om du vill bekämpa främmande arter på andra ställen än det färdigt utmärkta området, kan du kontakta miljöinspektören Marika Henriksen, tel. 050-5964755 eller marika.henriksson@vora.fi

Aktieägare i bostadsbolag samt egna husägare uppmanas att bekämpa främmande arter på egna områden, speciellt vresrosen.

Ifall du upptäcker främmande arter i kommunen, kan du anmäla om förekomsten till miljöinspektören.

Kampanjens webbsidor: [Vieraslajit.fi](https://vieraslajit.fi) -> Solotalkot (<https://vieraslajit.fi/info/i-4707>)

Kampanjens Facebook-grupp: www.facebook.com/groups/soolotalkoot/

Hashtag #soolotalkoot #vieraslajit #kareliacbc #viekaslfie

Jättebalsamin i Kalapää.

Kampanjen organiseras av CBC DIAS (Syke, Luke) och VieKas LIFE (Finlands naturskyddsförbunds) - främmande arter-projekt.

• Vieraslajien pysäyttäminen on helppoa ja tärkeää luonnonsuojelutyötä.

Omaehtoinen talkoilu sopii niille vieraslajitoiminnasta innostuneille, jotka eivät pysty osallistumaan yhteistalkoisiin tapahtumien sijainnin, aikataulun tai hankalan koronatilanteen vuoksi. Vieraslajien torjuntaan tarvitaan aina maanomistajan lupa - siksi jo yli 30 Suomen kuntaa on

osoittanut alueiltaan erillisiä Soolotalkoo-kohteita.

Myös Vöyrin kunta on mukana 22.8.2021 saakka jatkuvassa Soolotalkoot -kesäkampanjassa, jossa torjutaan haitallisia vieraslajikasveja: jättipalsamia, komealupiinia ja kurturuusua.

Kunnan alueella on kuntalaisia varten osoitettu jättipalsamin ja komealupiinin torjuntakohde, Vöyrin hiihtokeskuksen liikunta-alue, jossa voi vapaasti käydä kitkemässä tai niittämässä. Soolotalkoot -kohteen tunnistaa paikalle pystytetystä Soolotalkoot -kyltistä. Katsothan tarkemmat toimin-

taohjeet [Vieraslajit.fi](https://vieraslajit.fi) -sivuston Soolotalkoot kampanjasivuilta <https://vieraslajit.fi/info/i-4507>.

Lisäksi Vöyrin kunnan omistamilla alueilla on jättipalsamin, komealupiinin ja kurturuusun torjunta sallittua kaikkialla soolotalkoiden ajan kesällä 2021. Jos haluat torjua vieraslajeja muulla kuin valmiiksi merkityissä kohteissa, ole yhteydessä ympäristötarkastajaan: Marika Henriksen, puh: 050-5964755 tai marika.henriksson@vora.fi

Taloyhtiöiden omilla pihoilla osakkaita sekä omakotiasujia kannustetaan tor-

Jättebalsamin i Hellnäs.

Delta i solotalkot

1. Bekanta dig med solotalkot webbsidan på vieraslajit.fi
2. Ladda ner appen iNaturalist, registrera dig och delta i projektet för främmande arter
3. Registrera dig med formuläret på solotalkot webbsidan. Med att registrera dig deltar du i lotteri av priser.
4. Rapportera dina observationer och bekämpningar via

5. På Finska naturens dag 28.8. belönas flitigaste solotalko-arbetaren eller talkogänget med diplom samt årsprenumeration av tidningen Suomen Luonto. Då publiceras även vinnarna i lotteriet, där alla som är med i talkot deltar.

Näin liityt kampanjaan:

1. Tutustu kampanjaan [Vieraslajit.fi](https://vieraslajit.fi) -sivuston kampanjasivulla
2. Lataa puhelimeesi iNaturalist -sovellus ja rekisteröidy iNaturalist -käyttäjäksi.
3. Ilmoita osallistujatietosi ja kampanjasivujen lomakkeella (osallistut myös tuotepalkin-

- tojen arvontaan).
4. Ilmoita vieraslajihavaintojasi ja torjuntatekojasi iNaturalistin kautta.
5. Suomen luonnon päivänä 28.8. palkitaan ahkerin soolotalkoilija- tai talkooporukka kunniakirjoin sekä Suomen Luonto-lehden vuosikerrolla. Silloin julkistetaan myös kaikkien osallistujien kesken arvottavien tuotepalkintojen voittajat.

jumaan haitallisia vieraslajeja, etenkin kurturuusua.

Jos havaitset vieraslajeja kunnan alueella, voit lisäksi ilmoittaa havainnostasi ympäristötarkastajalle.

Kampanjasivut: [Vieraslajit.fi](https://vieraslajit.fi) -> Soolotalkoot (<https://vieraslajit.fi/info/i-4507>)
Kampanjan Facebook

-ryhmä: www.facebook.com/groups/soolotalkoot/

Some-aihetunnisteet: #soolotalkoot #vieraslajit #kareliacbc #viekaslfie #Soolotalkoot -kampanjaa koordinoi CBC DIAS (Syke, Luke) ja VieKas LIFE (Suomen luonnonsuojeluliitto) -vieraslajihankkeet.

Eläinlääkäri Veterinär ELL ANNE NIEMI

Anne Niemi 0400-166 325
Sandasvägen 19, 66600 VÖYRI/VÖRÅ
www.anneniemi.fi

HELINGS MÅLERI AB
SANDBLÄSTRING & MÅLERIARBETEN

- LASTBILAR & SLÄPVAGNAR
- PÅBYGGNADER
- METALL-KONSTRUKTIONER
- BILAR M.M.

TFN: 050 3226594
SEBASTIAN HELSING, VÖRÅ-NYKARLEBY

BioCleaner
JÄTEVESIPUHDISTAMO - RENINGSVERK

Erbjudande! BC-6

Begär offert!

breik.fi
Ab BReik Oy

Representant Nicklas Ingman
044-3221 818

BYGGAKUTEN
BYGGER & RENOVERAR

info@byggakuten.fi
040 4191561
040 4181759

www.byggakuten.fi

VÖRÅ
ELSERVICE AB
VÖYRIN
SAHKOKUULTO OY

MÅRTEN HELSING
050 - 524 1976
VORA.ELSERVICE@GMAIL.COM

Lillstugan i Vörå välkomnar gäster från när och fjärran

Lillstugan i Vörå lockar gäster från hela världen. En del kommer för miljöerna och andra för evenemang.

En sommaridyll möter en när man svänger upp till Lillstugan i Vörå. I bakgrunden hörs hönor kackla medan tuppen Veikko gör sitt bästa för att hålla koll på sin flock. Äppelträdet står i full blom.

Lillstugan är ett bed and breakfast som lockar turister till Vörå. Paret Johan och Nanna Wikar har drivit stället sedan 2015. Stället är Nanna Wikars mammas hemgård och Lillstugan byggdes i början av 1900-talet.

–Det hela började när laestadianerna skulle samlas till stormöte på Söderfjärden i Korsholm och församlingarna behövde ställen där deras medlemmar kunde övernatta. Då stod Lillstugan tom och vi tänkte att vi chansar. Det blev bokad nästan direkt, säger Johan Wikar.

Resten är historia, som det heter. Paret har köpt granens hus och hyr nu ut två stugor. Paret har valt att lyfta fram husens anor och inrett med äldre möbler. Men givetvis finns alla moderniteter som behövs för ett liv 2021.

–Våra gäster tycker det är hemtrevligt och att det väcker minnen till liv, säger Nanna Wikar.

Familjer och grupper från en mängd länder har övernatat i Vörå. Orsakerna till att turisterna kommer till Österbotten varierar. En del jagar lugnet och miljön, medan andra har nischade önskemål.

–Ett par från Ryssland kom till Vörå för att de ville cykla och uppleva miljöerna ur Ann-Louise Bertells bok Heiman, säger Nanna Wikar.

Gästerna får ströva omkring på området, bada bastu och badtunna. Och de som vill ha frukost kan beställa det.

Tack vare att fler finländare semestrar i Finland under pandemin har det inte varit något problem med uthyrningen. Men:

–Man märker ju att alla evenemang är inställda, säger Johan Wikar.

Flera av gästerna väljer att komma tillbaka. Bland annat har de en stamgäst från Lettland som kommit i flera år eftersom han uppskattar miljöerna och atmosfären.

–Man blir lätt hemmablind och glömmer att uppskatta det man har runt omkring sig, säger Nanna Wikar.

TEXT & FOTO:
JONNY HUGGARE SMEDS

Johan och Nanna Wikar har tagit emot gäster i Lillstugan sedan 2015.

Paret har valt att lyfta fram husens anor och inrett med äldre möbler.

Det är högsäsong i Lillstugan.

Gästerna tycker det är hemtrevligt och säger att Lillstugan väcker minnen till liv.

Paret Wikar har inrett med gamla föremål för att skapa stämning i stugan.

Fiska lugnt med betalda avgifter

Kom ihåg att betala fiskevårdsavgiften och att köpa ett fiskekort. När du gjort det kan du fiska med gott samvete då du vet att pengarna används till något gott.

”Jag går och fiskar”, sjunger Per Gessle från Gyllene Tider på radion varje sommar. En odödlig klassiker som aldrig tycks gå ur tiden. Fiske och sommar går ju hand i hand. Speciellt i Österbotten där många tar fram sina met- och kastspön när solens strålar får naturen att explodera.

–I Österbotten har vi en lång tradition av fiske i och med att vi bor nära kusten. Och under det senaste året har fritidsfiske fått ett uppsving. Att fiska med nät har minskat, men däremot har fiske med kastspö ökat ordentligt, säger Marina Nyqvist, verksamhetsledare på Fiskarförbundet.

Att gå och fiska är lika okomplicerat som Gessle får det att låta. Förutsatt att man har fiskekort och alltså betalat fiskevårdsavgift. Vi reder ut vad om krävs.

–Först och främst måste man betala statens fiskevårdsavgift, säger Nyqvist.

Avgiften kan betalas via webbplatsen Eräluvat, via telefonen, eller i en R-kiosk. Fiskevårdsavgiften gäller alla som är 18–64 år. Om man pimpplar eller metar behöver man inte betala avgiften. Avgiften är personlig. Det inne-

I Österbotten finns det en lång tradition av fiske tack vare att vi bor så nära kusten, säger Marina Nyqvist, verksamhetsledare på Fiskarförbundet.

FOTO: JONNY HUGGARE SMEDS

Fiskevårdsavgift pris

- 45 euro per kalenderår
- 15 euro per vecka
- 6 euro per dygn
- Fiskevårdsavgiften gäller

alltid ett kalenderdygn (börjar och slutar vid midnatt) eller kalenderår (1.1-31.12).

- Källa: eräluvat.fi

bär att samtliga som planerar att hålla i ett kastspö behöver betala avgiften.

Det räcker inte med att bara en person i gruppen har betalat avgiften.

–Det gäller att ha med kvittot på att man betalat avgiften då man är ute och fiskar, säger Nyqvist.

Har man inte kvittot med sig har man sju dagar på sig att visa upp kvittot på polisstationen. Annars blir det böter.

Men det räcker inte bara med fiskevårdsavgift om man vill fiska med andra

redskap än kastspö eller med fler än ett spö per person. Då måste man också skaffa fiskekort från de lokala vattendelägarna.

På Fiskarförbundets webbplats (fishpoint.net/lokala-fisketillstand) kan man läsa mera om priser och begränsningar.

Fiskevårdsavgiften och

kostnaden för fiskekortet går till att bevara fiskevattnen i Finland. Det är Forststyrelsens uppgift att dela ut pengarna till vattenägaren eller vattendelägarna, som i sin tur restaurerar fiskevattnen eller planterar ut fisk. Tack vare fiskevårdsavgiften, som uppgår till flera miljoner per år, har man bland annat kunnat hjälpa sikbeståndet i Österbotten, säger Nyqvist.

Det är nämligen många vattendelägare i Österbotten som valt att plantera ut sik med pengarna från avgifterna. Naturresursinstitutet har kunnat visa att sikbeståndet upprätthålls.

–När nya yngel planterades ut märkte man dem och senare har man kunnat konstatera att fiskarna har växt till sig och lever och mår bra i Österbottens vatten.

Även om österbottningarna är duktiga på att betala avgiften, finns det folk som slarvar. Utbildade övervakare kan göra spontana besök och kontrollera att folk har fiskekort. Polisen, sjöbevakningen och NTM-centralen har också rätt att kontrollera att avgiften är betald. Blir man påkommen med att fiska olagligt blir det böter.

Om man vill fiska lagligt och få en tyst minut, som Gessle sjunger, krävs det alltså att man betalar fiskevårdsavgiften och att man skaffar ett fiskekort från vattendelägarna.

JONNY HUGGARE SMEDS

Fiskekort gör mycket för fiskebeståndet

Om man ska fiska krävs det att man har betalat fiskevårdsavgiften och att man köpt ett fiskekort av vattenägaren. Oravais fiskargille hyr vattenområde av samfälligheten och har därmed ansvar för fiskekortet.

–De som vill fiska med nät eller kasse på våra fiskevatten ska köpa fiskekort av oss. Fiskar man med spö räcker med att man betalar statens

fiskevårdsavgift, säger ordförande Peter Stolpe.

Med pengarna som kommer från fiskevårdsavgiften och fiskekort planterar föreningen ut fisk och restaurerar vattendragen för att fisken ska kunna må bra. Bland annat har föreningen byggt en ny lekplats.

Det simmar både gädda och abborre. Föreningen kallar platsen för Kalenjärvi efter personen som föreningen hyr marken av. Kalenjärvi

finns strax före kaffestugan i Oravais på vänster sida då man kör norrut.

–Lekplatsen har gett jättebra resultat, säger Stolpe.

Han fortsätter:

–Vi planterar ut fisk varje höst. Då brukar vi lägga ut sik, gös och öring. Vi har också provat på bäcköring vid Kimo å, men vi vet inte om det blir till något.

Utan planteringen skulle abborre och gädda förekomma

där eftersom de klarar sig bra på egen hand. Övriga fiskar är man tvungen att plantera ut ifall man vill upprätthålla bestånden.

Ralf Dahlin skulle gärna se att föreningen planterar ut fler arter. Men det är reglerat. Man får bara plantera ursprungliga fiskstammar.

–Harr skulle vara intressant att plantera ut. Då jag var liten fanns det massor med harr i våra vatten. Det är en jättegod matfisk, men den

försvann på 1970-talet i samband med att skogsägarna började dika. Under 2000-talet har vattnet blivit bättre i Österbotten. Problemet är bara att vi endast får plantera ut fisk från det ursprungliga beståndet. Vad gör man då om den ursprungliga stammen dött ut?, säger Dalin.

Tack vare att man köper fiskekort ser man alltså till att det finns fisk i våra vatten. Överlag upplever föreningen

att de flesta är duktiga att betala fiskevårdsavgift och fiskekort. Men klart det finns de som slarvar.

–Mest handlar det om att folk har mera nät än vad som är tillåtet. En ortsbo får ha ut åtta nät, medan de som inte är från orten får ha ut fyra nät, säger Kjell Nybäck.

Som fritidsfiskare får man ha högst 240 meter.

–Vi har två fiskeövervakare som kollar.

JONNY HUGGARE SMEDS

Maksut suorittuasi voit kalastaa rauhassa

• Muista maksaa kalastonhoitomaksu ja hankkia kalastuskortti. Sen jälkeen voit kalastaa hyvällä omallatunnolla, kun tiedät rahojen menneen hyvään tarkoitukseen.

Gyllene Tider -yhtyeen Per Gessle laulaa radiossa joka kesä siitä, kuinka lähtee kalastamaan. ”Jag går och fiskar” -kappale on ikuinen klassikko, joka ei koskaan tunnu menettävän charmiaan. Kalastus ja kesä kulkevat käsi kädessä. Erityisesti Pohjanmaalla, jossa monet ottavat esiin onkensa ja virvelinsä, kun auringonsäteet hehrittevät luonnon loistonsa.

–Täällä Pohjanmaalla on

pitkä kalastusperinne, koska asumme lähellä rannikkoa. Kuluneen vuoden aikana vapaa-ajan kalastus on kasvattanut jälleen suosiotaan. Verkkoalustus on vähentynyt, mutta virvelöinti on lisääntynyt reippaasti, sanoo Marina Nyqvist, Fiskarförbundet-liiton toiminnanjohtaja.

Kalaan lähteminen on juuri niin mutkatonta kuin Gesslen laulussa lauletaan. Edellytyksenä on, että kalastajalla on kalastuskortti ja hän on maksanut kalastonhoitomaksun. Selvitimme, mitä kaikkea pitää ottaa huomioon.

–Ensinnäkin on maksettava valtion kalastonhoito-

maksu, Nyqvist sanoo.

Maksun voi maksaa Eräluvat-verkkopalvelussa, puhelimitse tai R-kioskillä. Kaikkien 18–64-vuotiaiden tulee maksaa kalastonhoitomaksu. Maksua ei tarvitse maksaa, jos kalastaa ongella tai pilkkii.

Maksu on henkilökohtainen. Se tarkoittaa, että jokaisen virveliä pitelevän on maksettava maksu. Ei riitä, että yksi seurueen jäsenistä on maksanut maksun.

–Maksusuorituksen todistava kuitti kannattaa olla mukana, kun lähtee kalaan, Nyqvist sanoo.

Jos kuittia ei ole mukana, on kalastajalla seitsemän päivää aikaa käydä näyttä-

mässä kuittia poliisiasemalla. Muuten tulee sakkoja.

Pelkkä kalastonhoitomaksu ei kuitenkaan riitä, jos kalastaja kalastaa muilla välineillä kuin virvelillä tai usealla eri vavalla. Silloin kalastajan on hankittava kalastuskortti paikallisilta vesialueen omistajilta. Fiskarförbundetin verkkosivuilta (<https://www.fishpoint.net/paikalliset-kalastusluvut>) voit lukea lisää luparajoituksista ja hinnastoista.

Kalastonhoitomaksun ja kalastuskorttimaksujen turvin säilytetään Suomen kalavesiä. On Metsähallituksen tehtävä jakaa varoja vesialueen omistajille, jotka puo-

lestaan hoitavat kalavesiä ja istuttavat niihin kaloja. Kalastonhoitomaksua maksetaan useita miljoonia euroja vuodessa ja sen ansiosta ollaan voitu muun muassa auttaa Pohjanmaan siikakantaa, Nyqvist sanoo.

Nimittäin monet vesialueen omistajat Pohjanmaalla ovat istuttaneet siikaa kalastonhoitomaksuista saatujen varojen turvin. Luonnonvarakeskus on voinut todistaa, että siikakantaa ylläpidetään.

–Kun uusia kalanpoikasia istutettiin, ne merkittiin, ja sittemmin ollaan voitu todistaa, että kalat ovat kasvaneet ja että ne elävät ja voivat hy-

vin Pohjanmaan vesistöissä.

Pohjanmaalaiset maksavat maksun yleensä mallikkaasti, mutta silti osa jättää maksun maksamatta. Koulutetut valvojat voivat tehdä spontaaneja tarkastuskäyntejä, joilla tarkastetaan, onko kalastajilla kalastuskorttia. Myös poliisilla, merivartiostolla ja ELY-keskuksilla on oikeus tarkistaa, että maksu on maksettu. Jos jää kiinni laittomasta kalastuksesta, saa sakkoja.

Jos siis haluat kalastaa laillisesti ihan rauhassa, on sinun maksettava kalastonhoitomaksu ja hankittava kalastuskortti vesialueen omistajilta.

JONNY HUGGARE SMEDS

Verner Rasmus samlade på allt som var gammalt. Träorgeln och klaveret har Rasmus tillverkat själv.

Börje Kyllkis brukade klippa Verner Rasmus hår. "Ta en tum", brukade han säga.

Porlinsinsamlingen är gedigen.

Alla föremål är noggrant kategoriserade.

Även gamla sedlar finns i museet

Kistan från 1600-talet sägs ha tillhört en av Sveriges kungar, berättar Börje Kyllkis.

Verner Rasmus levde i

Museet Rasmusgården berättar historien om Verner Rasmus. Ett bygdeoriginal som levde i ett museum.

Verner Rasmus, eller Rasmus Verner som man säger i Vörå, var en speciell person. Han reste, samlade, skrev och ritade. Han hjälpte folk, men irriterade också. Så står det på baksidan av boken "Verner Rasmus – ett bygdeoriginal" som Erik Liljeström har skrivit.

Börje Kyllkis berättar om sin vän med stor iver. Han och Verner Rasmus bodde grannar tills Verner gick ur tiden 1988.

– Verner hade långt hår. Han kunde komma över och be mig klippa det. Han brukade säga att jag skulle ta en tum. Han var vänlig och ville gärna umgås med vänner, säger Kyllkis.

Vi träffas på museet i Verner Rasmus hem i Vörå. Vanligen brukar kända personers hem bli museum efter att de dött, men Verner Rasmus hem blev det långt innan.

Förutom 1927–31 då han

var i Kanada bodde Verner Rasmus hela sitt liv i Vörå. Han levde i sitt museum. Han installerade aldrig rinnande vatten utan klarade sig bra med sin hemmagjorda vattentempel, som ledde in vattnet från brunnen på gården. Och någon ordentlig isolering finns inte i huset. Kalla nätter hände det att Verner Rasmus kröp in bakom spisen för att hålla värmen.

Jordbruket var hans levebröd. Det gav honom råd att samla på föremål. Men han byggde också instrument, skrev och målade.

– Det började med att han fick en ask som liten. Då bestämde han sig för att börja samla. Verner var intresserad av all kultur, säger Kyllkis.

1930 började han samla föremål på allvar och han fortsatte fram till sin död.

– Han var intresserad av allt som var gammalt, säger Kyllkis.

Verner Rasmus reste runt

sitt museum – nu öppet för alla

● Äldsta föremål

• Äldsta föremålet i museet är en näverask från 1541. Där finns även en kista från

1600-talet.

• Källa: museiportalosterboten.fi

till auktioner för att hitta spännande föremål och det hände att han städade folks garage och vindar i jakt på något värt att bevara. Andra kanske tyckte det var skräp, men för Verner Rasmus var det åtråvärda föremål. Hans hem är ett speciellt museum med en unik samling pors-

linsföremål. Det bjuder på en blandning av allmogemöbler, lantbruksverktyg och böcker.

– Verner var intresserad av musik och byggde bland annat ett klaver.

Man ser att klaveret är hemgjort, men det är ändå något vackert över det hela. Färgen har flagnat och det

kommer inte ljud från alla tangenter längre. Kylkis trycker ner några tangenter. Det låter inte riktigt som det ska. Instrumentet är inte stämt.

– Han brukade anlita professionella stämmare för att få instrumentet att låta rätt, säger Kylkis.

Verner Rasmus hämtade inspiration från kungahus i Europa när han målade taket i rummet där klaveret och en gammal orgel står. Vi vandrar vidare och noterar att an-

dra tak också har adligt tema. På en vägg hänger en bild på en ung drottning Silvia och kung Carl Gustaf. Bredvid finns en bild av Verner Rasmus själv.

Han har glimten i ögat. Det är väl därför han hänger bredvid kungligheterna.

I ett av rummen finns en enorm porslinsamling. Rummet är fullt med koppar och tallrikar. En del över hundra år gamla. I en speciell monter står en Arabiakopp, som Arabia själva saknar i sin samling.

– Arabia frågade en gång av Verner Rasmus om de fick köpa koppen. Han sa tvärt nej, säger Kylkis.

I samma rum står en kista som är kring 400 år. Den sägs ha tillhört en av Sveriges kungar som var på genomresa på 1600-talet. Någonstans på vägen trillade kistan från vagnen och bönderna i Lillkyro tog vara på den. Hur den hamnade i Vörrå är en slump.

– Verner var i Lillkyro för att köpa en häst då han fick nys om kistan. Det blev ingen häst för han köpte kistan i

stället, säger Kylkis.

När Verner Rasmus blev äldre kom han i kontakt med kommundirektör Erik Liljeström.

Tillsammans kom de överens om att en stiftelse skulle kunna bevara museet på bästa sätt. Kylkis representerar den stiftelsen i dag.

Han var med och grundade den och är suppleant i styrelsen.

Museet är öppet enligt överenskommelse.

TEXT & FOTO:

JONNY HUGGARE SMEDS

Lediga lokaler och tomter i Vasaregionen kan man hitta i på webbplatsen vasaregionenslokaler.fi

Tomt- och lokalregister gynnar företagare

Vasaregionens tomt- och lokalregister www.vasaregionenslokaler.fi är en webbplats som förmedlar information om lediga lokaler och företagstomter i Vasaregionen (Vasa, Korsholm, Vörå, Malax, Korsnäs, Laihela).

Fastighetsutvecklare kan också på webbplatsen visa upp sina nya lokaler som är i marknadsföringsfasen.

Tjänsten förnyades på våren 2021 och är nu ännu mer funktionell och enkel att använda.

VASEK
Informerar • Tiedottaa

– Förutom layoutförändringar, har vi gjort flera uppdateringar i Vasaregionens lokalregister under huven, så att säga. Hemsidans teknik förnyad, vilket har förbättrat funktionssäkerheten och hastigheten. Dessutom har vi fått med många nya annonsörer i tjänsten, vilket innebär att utbudet på lediga utrymmen och företagstom-

ter i regionen är ännu mer omfattande, berättar vd Ulla Mäki-Lohiluoma på Vaasa Parks.

Tomt- och lokalregistret finansieras av Vasaregionens kommuner, Vasaregionens Utveckling Ab VASEK samt fastighetsägare och -mäklare i regionen. Dessutom bidrar VASEK till marknadsföringen och utvecklingen av registret. Registrets anmälningsintäkter används i sin helhet till marknadsföringen.

Det regionala tomt- och lokalregistret möjliggör att

man lättare kan nå potentiella kunder även utanför kommungränsen och i hela Finland, samtidigt som det utgör ett bra komplement till den information som finns på kommunens egna hemsidor.

I början av 2021 intensifierade Vaasa Parks och VASEK sitt samarbete ytterligare och nu kan man nå även en av VASEKs företagsrådgivare via lokalregistret. Målet med både VASEKs och Vaasa Parks verksamhet är att få nya företag och arbetstillfällen till regionen och att förbättra verksamhets-

förutsättningarna för företag som redan är verksamma i regionen.

– Den trespråkiga webbplatsen fungerar också som ett verktyg för Invest In-arbetet, vilket vi också gjort i regionalt samarbete redan under en lång tid. Samma adress är avsedd att ge den mest aktuella och relevanta informationen om lediga lokaler och företagstomter samt framtida projekt för affärslokaler.

– Dessutom finns företagsrådgivare Kenneth Dalkvists kontaktuppgifter på webbplatsen. Kenneth har lång

erfarenhet av affärslokaler och genom honom kopplas även andra företagstjänster till kundernas förfogande, påminner VASEKs vd Stefan Råback.

Petri Sandkvist, vd på Airaksinen, anser att ett omfattande lokalregister gynnar företagare:

– Det är lätt för en företagare att bekanta sig med de alternativ som finns tillgängliga när omfattande detaljer för lokalerna finns på samma plats. Man kan enkelt mata in bilder och lägga till detaljer om lokalens eller tomtens egenskaper.

Tontti- ja toimitilarekisteri yrittäjän etu

Vaasan seudun toimitilarekisteri www.vaasanseuduntoimitilat.fi on sivusto, joka välittää tietoa Vaasan seudulla (Vaasa, Mustasaari, Vöyri, Maalahti, Korsnäs, Laihia) vapaana olevista toimitiloista ja tarjolla olevista yritystonteista.

Kiinteistökehittäjät voivat esitellä sivustolla myös markkinointivaiheessa olevia uusia toimitilakohteita.

Keväällä 2021 uusittu toimitilapalvelu on nyt entistäkin helppokäyttöisempi ja toimivampi.

– Vaasan seudun toimitilarekisteriin on tehty ulkoasumuutosten lisäksi

VASEK
Informerar • Tiedottaa

paljon uudistuksia niin sanotusti konepellin alle. Tekniikaltaan uusittu rekisteri on nyt toimintavarmuudeltaan ja -nopeudeltaan parantunut. Lisäksi olemme saaneet monia uusia ilmoittajia mukaan palveluun, eli seudun vapaiden tilojen ja yritystonttien tarjonta on entistäkin kattavammin esillä, Vaasa Parksin toimitusjohtaja Ulla Mäki-Lohiluoma kertoo.

Tontti- ja toimitilarekisteriä

rahoittavat Vaasan seudun kunnat, Vaasanseudun Kehitys Oy VASEK sekä seudun kiinteistönomistajat ja -välittäjät. Lisäksi VASEK osallistuu rekisterin markkinointiin ja kehittämiseen. Rekisterin ilmoitustulot käytetään kokonaisuudessaan sen markkinointiin.

Seudullinen tontti- ja toimitilarekisteri mahdollistaa potentiaalisten asiakkaiden tavoittamisen myös kuntarajojen yli ja laajemminkin Suomessa. Samalla se on hyvä täydennys kunnan omilla sivuilla olevaan tietoon.

Vaasa Parks ja VASEK tiivistivät alkuvuodesta 2021 yhteistyötään entistään, ja nyt myös VASEK:n

yritysneuvojan tavoittaa toimitilarekisterin kautta. Sekä VASEK:n että Vaasa Parksin toiminnan tavoitteena on uusien yritysten ja työpaikkojen saaminen seudulle sekä alueella jo toimivien yritysten toimintaedellytysten parantaminen.

– Kolmikielinen sivusto toimii tärkeänä työkaluna myös Invest In -työssä, jota myös on tehty jo pitkään seudullisena yhteistyönä. Samasta osoitteesta halutaan tarjota markkinoiden ajantasaisin ja relevantin tieto vapaana olevista toimitiloista ja yritystonteista sekä tulevista yritystoimilahankkeista.

– Lisäksi sivustolta löytää

yritysneuvoja Kenneth Dalkvistin yhteystiedot. Kennethillä on pitkäaikainen kokemus yritysten toimintoihin liittyvissä asioissa ja hänen kauttaan kytkeytyvät myös muut yrityspalvelut asiakkaiden käyttöön, VASEK:n toimitusjohtaja Stefan Råback muistuttaa.

Toimitusjohtaja Petri Sandkvist Airaksiselta pitää kattavaa toimitilarekisteriä yrittäjän etuna:

– Yrittäjän on helppo tarkastella tarjolla olevia vaihtoehtoja yrityksensä toiminnalle, kun kohteiden tiedot löytyvät kattavasti samasta paikasta. Palveluun voi helposti syöttää kuvia kohteesta ja lisätä

yksityiskohtaiset tiedot tilan tai tontin ominaisuuksista.

**TACK
för din röst!
KIITOS
äänestäsi!**

Göran Backman,
Viola Gunnar,
Ben-Johan Ståhlberg,
Patrik Ek, Göran
Westerlund, Kjell
Engström, Anna-Lena
Krooks, Rasmus Mattus,
Terese Backlund,
Madelene Lindqvist

SFP RKP
SFP i Oravais

Glasskiosk som är ett landmärke

I Oravais centrum har en annorlunda glasskiosk uppenbarat sig. Med sitt plåttak som påminner om ett kungligt slott är kiosken garanterat unik i hela Österbotten, om inte hela Finland.

Det är Kenneth Jåfs från KM Roofing och Anders Andlin som tillverkat kiosken. Beställaren är Anna Berg från blomaffären Amalia, som ligger alldeles bredvid glasskiosken.

Andlin har ritat kiosken i ett 3D program innan han började bygga den tillsammans med Jåfs.

– Jag hämtade inspiration från kungliga slott. Jag tog det som en utmaning att försöka göra plåt från fyrkantigt till åttkantigt. Det var en del arbete att få det att sitta, säger Andlin.

– Ja det var betydligt mera tidskrävande än ett vanligt tak som har två släta sidor, säger Jåfs.

De började med att bygga själva takspiran innan de började med takstolarna. Själva kiosken byggde de sist. De har svårt att uppskatta hur många timmar de lagt ner på glasskiosken.

De har arbetat med den på sidan om sitt ordinarie arbete. När det var dags att bygga upp kiosken på plats var det många som kom förbi och var intresserade av taket och byggnaden.

– Det har varit roligt att testa sig fram och visa vad som är möjligt. Det är ett sätt för oss att visa vad vi kan, säger Andlin.

Duon är nöjda med slutresultatet. Det är också beställaren Berg, som länge drömt om en egen glasskiosk.

– Som barnfamilj har vi saknat en glasskiosk i Oravais centrum. Vi tänkte att om ingen annan öppnar en, ja då får vi väl göra det själv, säger Berg.

Hon visste att om hon frågar Jåfs, som hon sällskapar med, och Andlin om de kan bygga en kiosk, så blir det ett bygge utöver det vanliga.

Berg har anställt en sommarjobbare som kommer

Anna Berg, Kenneth Jåfs och Anders Andlin är nöjda med slutresultatet.

Kupolen är kronan på verket

Stuprännorna är också inspirerade av medeltida slott.

jobba i kiosken. Kiosken är med reservation för dåligt öppen mellan 13–21, men väder.

– Önskar man glass innan kiosken öppnar kan personalen från blomaffären komma och hjälpa, säger Berg.

TEXT & FOTO:
JONNY HUGGARE SMEDS

SE ON LOMA NYT!

Palvelemme jälleen 26.7.2021
TERVETULOA!

Fenno OPTIIKKA Karitan Optiikka

Vöyrintie 5, 66600 Vöyri Puh. 06 383 7333 Palvelemme ma-to klo 10-17 www.karitanoptikka.fi

Oy RSW Ab
Rakennuspalvelu • Byggtjänst

0400 357931

sixten.wester@rswbyggjanst.com

JOHANS BYGG
Nybyggen och renoveringar

Johan Bertils
tfn 050-590 1861

• Falsade tak
• Inplåtning av skorstenar
• Rännor och taksäkerheter
• Fönsterbleck och plåtlistor

Oravais Plåtslageri
Jens Norrgård 050-592 4888

TOM'S ALLT I ALLO
VTT-Certifikat
C-1702-23-07

www.tomsalltiallo.nu
050 525 7216

Soldat Mats Isuls och Corporal Stefan Björklund har gamla musköter.

Soldat Gösta Lillbacka (soldat nr 97 Lager) förbereder sin musköt.

Soldat Raimo Risikko håller krut i musköt.

Svartkrut seglar upp i luften när soldaterna avfyra sina musköter.

Truppen som är på väg att skjuta muskötsalut tillhör föreningen Oravais Historiska Förening och är en del av Kungliga Österbottens Reg

Historien avgjordes på trettio

Kungliga Österbottens Regementes Lif Compagnie och Oravais historiska förening ser till att kriget mellan Sverige och Ryssland 1808–1809 inte faller i glömska.

Solen gassar. Svetten rinner. Men man har ingenting att klaga över. För när soldaterna kommer marscherande vid Furirbostället i Oravais blir man inte avundsjuk. Det ser hett ut i kläderna av vadmal. Kapten Stromberg leder truppen.

– Giv akt! Höger om!

Truppen stannar i skuggan. Soldaternas blickar fokuserar framåt. Ingen rör en min. Det är stilla, precis som innan en storm. Kapten Stromberg ger kommando. Det är dags att ladda gevären. Mannarna håller ner

krut i musköterna med stadig hand. En patron läggs i mynningen. På Strombergs order höjer mannarna sina musköter.

– Lägg an! Ge fyr!

En skottsalsa viner genom luften. Det vibrerar i luften och svartkrut seglar upp i intet. Men en del musköter går inte av. Det är väl inte så konstigt egentligen. En del av gevären är över tvåhundra år, nästan jämnåriga med slaget vid Oravais 1808. Då får man ha lite overseende om två av tio musköter vägrar att ge

eld. Mats Isuls och Stefan Björklunds vapen ger eld.

– Geväret är från 1775. Jag köpte det på auktion i Sverige, säger Isuls.

Björklunds gevär är från 1804. Gevären är fortfarande i toppskick.

Truppen som just avfyrat lösa skott i luften tillhör föreningen Oravais Historiska Förening och är en del av Kungliga Österbottens Regementes Lif Compagnie. Regimentet samlar historiskt intresserade personer från Vörrå och grannkommuner. Tillsammans ser de till att

det viktiga slaget vid Oravais inte försvinner ur minnet. Nordens historia avgjordes på slagfältet. Men tyvärr håller kriget mellan Sverige och Ryssland 1808–1809 på att falla i glömska.

Soldaterna, som tappert står i rökmolnet efter att avfyrat sina musköter, har tagit sig an uppgiften att se till att historien hålls levande.

– En del tror kanske att vi är tokiga i krig och bara talar om det. Men så är det inte. Det här är ett sätt att visa vilket elände som fanns förut, men också vilket elände som finns i dag. Det måste finnas någon som för historien vidare, säger Berndt Berglund.

Han är kocken som blev soldat. Han började arbeta

på restaurangen Ädelbragd vid Furirbostället och blev intresserad av vad Österbottens regemente höll på med.

– På den vägen kom jag med. Jag har alltid varit intresserad av historia och teater, så jag är rätt säker på att jag skulle ha kommit med vid ett eller annat tillfälle, säger Berglund.

Nya medlemmar är alltid välkomna. Tröskeln är låg. Har man ett historiskt intresse och en vilja att lära sig kommer man långt. På köpet får man kamratskap och många upplevelser. Fråga bara korpral Glad (Stefan Björklund), soldat Glad (Gösta Lillbacka), korpral Kwick (Erik Berg), soldat Snäll (Kurt Sirén) och kapten Stromberg (Göran Back-

man). De har snart varit med i föreningen i trettio år.

När Sveriges yrkessoldater tjänstgjort i trettio år fick de pension, men alla överlevde inte åren som soldat för tvåhundra år sedan.

Vad ska ni göra då ni överlevt era trettio år här?

Ett skratt bryter ut.

– Vi hoppas vi får vara med så länge vi står på benen, säger Backman.

Tillsammans har soldaterna upplevt storslagna saker, resor utomlands och framträdanden inför en och annan celebritet. De har bland annat exerceerat framför kung Carl XVI Gustaf i Stockholm. Kungen hade en egen benämning på regementet från Österbotten: de skjut-

ementes Lif Compagnie.

60 minuter i Oravais

Musköterna laddas med lösa skott.

Kapten Stromberg (Göran Backman) leder truppen.

glada österbottningarna. Tillsammans har de också deltagit i rekonstruktionen av slaget vid Waterloo. Större än så blir det inte. Ralf Skotar berättar att de var 6 000 soldater ute på fältet och 110 000 personer i publiken.

– Nog var man liten på jorden då vi gömde oss i vetefälten när de franska soldaterna kom. Det var mäktigt.

Föreningen har forskat mycket kring slaget vid Oravais. Platsen lockar histori-

ker från när och fjärran. I och med att marken är relativt orörd har man gjort flera historiska fynd. Platsen räknas också som en plats av riksintresse. Det är föreningen stolt över.

– Vi fick statusen för två

år sedan. Det har gjort att vi kunnat utveckla vår verksamhet, säger Backman.

Vad föreningen har på gång i sommar kan ni läsa i artikeln bredvid.

TEXT & FOTO: JONNY HUGGARE SMEDS

Furiren har en gåta som barnfamiljer kan lösa

• Barnfamiljer och andra intresserade är varmt välkomna till Furirbostället i juli när ett mysterium utspelar sig framför och med publiken.

Det blir en spännande sommar vid Furirbostället i Oravais. Föreningen är färdig om vad som egentligen händer. Men en sak kan de säga: det blir en interaktiv föreställning för barn och deras familjer.

Föreningen vill inte avslöja allt för mycket vad "Furirens hemlighet" handlar om. Publiken kommer i alla fall att få lära sig om platsens historia och att det kan bli en och annan muskötsalut.

Föreningen har tagit scenpedagogen Isak Järnmark till sin hjälp. Han är nyligen utexaminerad från scenkonstlinjen vid yrkeshögskolan Novia. Han skriver manus och registrerar föreställningen.

– Vi har skapat ett intressant upplägg.

Göran Backman intygar: – Det är ett fruktansvärt intressant upplägg. Varje gång vi träffas blir det bättre.

Elias Kackur, marknadsföringsansvarig, berättar att föreställningen är en blandning mellan tidsresa, äventyr och drama.

– Jag måste säga att jag är jätteimponerad av det hela. Vi har skapat en värld där barnen får vara med.

De som deltog i Spionäventyret i fjol vet vad de kan vänta sig.

– Vi gör historia levande och roligt. Det finns ingen traditionell fjärde vägg, utan skådespelarna talar med publiken, säger Järnmark.

Backman säger att förhoppningen är att barnen, men också föräldrarna, vet mer om vad som hände vid slagfältet och i närområdet när föreställningen är slut.

När det här numret kommer ut har premiären varit, men övriga föreställningar är 14 och 21 juli.

Sommarkaféet vid Furirbostället är också öppet i juli. Under föreställningarna kan man köpa färskt bröd där.

Området och byggnaderna vid Furirbostället ska piffas upp som en del av ett EU-projekt. Lilian Pettersson-Smeds säger att föreningen har ett kulturmiljöprojekt på gång tillsammans med Stundars i Korsholm.

– Vi ska planera hållbar byggnadsvård. Och så ska vi planera en trädgård som passar med byggnaderna.

Föreningen har också ett fiskeprojekt på gång.

– Vi försöker lära oss av historien och ta vara på mat precis som man gjorde förut. Man åt allt man fick ur sjön. Vi vill lära oss äta så kallad skräpfisk, säger Backman.

Lapsiperheet voivat ratkoa furiirin arvoituksen

• Heinäkuussa lapsiperheet ja muut tilaisuudesta kiinnostuneet ovat lämpimästi tervetulleita Furiirin puustelliin, jossa ratkotaan mysteeriä yhdessä yleisön kanssa.

Oravaisissa sijaitsevan Furiirin puustellin kesästä tulee jännittävä. Yhdistyksessä ollaan vähäsanaisia siitä, mistä mysteerissä on kyse. Yhden asian yhdistys kuitenkin voi paljastaa: lapsille ja heidän perheilleen järjestetään interaktiivinen esitys.

Yhdistys ei tahdo paljastaa liikaa "Furiirin salaisuudesta". Joka tapauksessa yleisö saa kuulla paikan historiasta ja nähdä yhden jos toisenkin kunnianlaukauksen.

Yhdistys on ottanut avukseen näyttämöpedagogi Isak Järnmarkin, joka on hiljattain valmistunut ammattikorkeakoulu Novian näyttämötaidelinjalta. Järnmark on ohjannut ja käsikirjoittanut esityksen.

– Olemme luoneet kiinnostavan kokonaisuuden.

Göran Backman vakuuttaa:

– Kokonaisuus on todella kiinnostava. Se paranee joka kerta, kun tapaamme.

Markkinointivastaava Elias Kackur kertoo esityksen oleva yhdistelmä aikamatkailua, seikkailua ja draamaa.

– Täytyy sanoa, että olen tästä kaikesta hyvin vaikuttunut. Olemme luoneet maailman, jossa lapset saavat olla mukana.

Viime vuonna järjestettyyn Vakoojaseikkailuun osal-

listuneet tietävät, mitä voivat odottaa.

– Teemme historiasta elävää ja hauskaa. Esityksessä ei ole perinteistä neljättä seinää, vaan näyttelijät keskustelevat yleisön kanssa, Järnmark sanoo.

Backman kertoo tavoitteena olevan, että esityksen päätyttyä niin lapset kuin vanhemmatkin tietävät taistelulentän ja sen lähialueen historiasta enemmän kuin tiesivät ennen esitystä.

Tämän numeron ilmestyessä esityksen ensi-ilta on jo ollut, mutta näytöksiä järjestetään myös 14.7. ja 21.7.

Myös Furiirin puustellin kesäkahvila on avoinna heinäkuussa. Esityksen aikana kahvilasta voi ostaa tuoretta leipää.

Furiirin puustellin aluetta ja rakennuksia parannellaan osana EU-hanketta. Lilian Pettersson-Smeds kertoo, että yhdistyksellä on menillään kulttuuriympäristöhanke yhdessä Mustasaareissa sijaitsevan Stundarsin ulkoilmamuseon kanssa.

– Me suunnittelemme kestäväää rakennustensuojelua. Lisäksi suunnitteilla on rakennuksiin sopiva puutarha.

Yhdistyksellä on menillään myös kalastushanke.

– Haluamme oppia menneestä ja käyttää hyödyksi ruokaa niin kuin ennen vanhaan. Kaikki meren antimet hyödynnettiin. Me tahdomme oppia syömään niin sanottua "roskakalaa", Backman sanoo.

Servicehus kan lyfta skidcentret

Skidcentrum i Vörå har en chans att bli något unikt och häftigt som lockar både nya invånare och turister. Det tror Martin Norrgård, som lett ett utvecklingsprojekt. Han presenterar vad gruppen anser att skidcentrumet behöver för att kunna ta ett rejält kliv in i framtiden.

– Jag tror det är bättre om vi pratar om Vörå skid- och friluftscentrum. För planerna som arbetsgruppen kommit fram till inkluderar mycket mer än bara skidsport.

Låt oss börja med kronan på verket: den nya servicebyggnaden.

– I den nya servicebyggnaden ska det finnas ett ordentligt kök och serveringsmöjligheter. Det är en brist i dag. Servicebyggnaden i sig kan bli ett nytt landmärke i Vörå.

Norrgård visar upp en skiss som Tomas Engström från Inplan ritat (se bild). Byggnaden är en modern upplevelse. Borta är gamla, svettiga omklädningsrum med träbänkar och knaggar. I stället ska det finnas moderna omklädningsrum med bastur. Tanken är att servicebyggnaden ska kunna användas för må bra-dagar.

– Omklädningsrummet ska ge en lobbykänsla i stället för ett traditionellt omklädningsrum. Man kan kalla det ett vardagsrum.

I ett modernt servicehus finns också en restaurang. Arbetsgruppen vill att det ska finnas en krögare på plats som kan driva restaurangen året om.

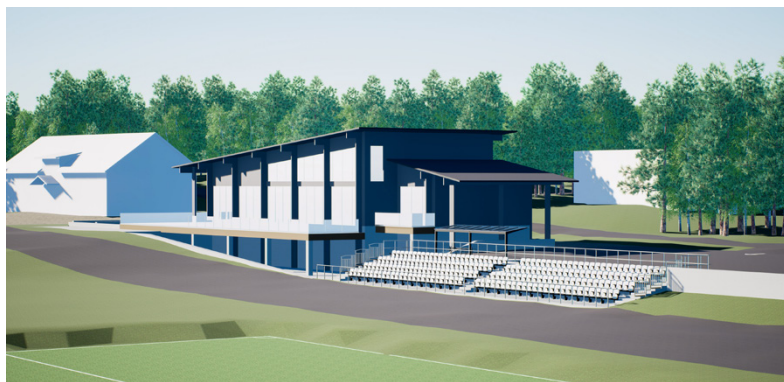
– Läget är perfekt för en restaurang när man knyter ihop det med må bra-verksamhet. Med en restaurang är det också enklare att ordna större tävlingar.

Bredvid servicebyggnaden finns en tunnel som leder ner i marken och kommer upp på andra sidan skidspåret. På så sätt säkerställer man att ingen går på skidspåret. I närområdet föreslår arbetsgruppen att man gör rum för en padelbana, pumptrack och en motionstrappa – bara för att nämna några förslag. De vill att friluftscentret ska vara tillgängligt för fler och

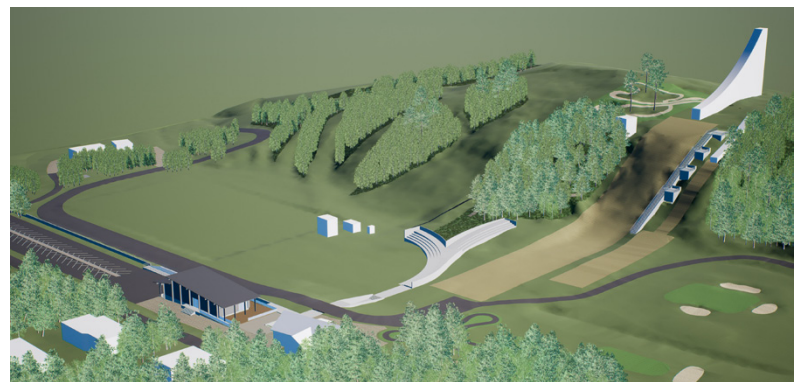
Skidcentrum i Vörå har en chans att bli något unikt och häftigt som lockar både nya invånare och turister. Det tror Martin Norrgård, som lett ett utvecklingsprojekt.

FOTO: MIKAEL NYBACKA

Servicebyggnaden är kronan på verket i projektet.

FOTO: INPLAN

Det är bättre att prata om Vörå skid- och friluftscentrum i framtiden. För planerna som man kommit fram till inkluderar mycket mer än bara skidsport.

FOTO: INPLAN

kunna användas aktivt också under sommaren.

Alla planer är bara förslag än så länge. Men Norrgård säger att realism genomsvart hela processen. Planerna är inte omöjliga. Så länge för- eningsfolkets och beslutsfat- tarnas vilja finns går allt att genomföra. Projektet går vi-

dare till nästa fas, det vill säga finansieringen. Norrgård menar att projektet har goda förutsättningar att få finansiering via bland annat Aktion Österbotten. Det kommer att kosta; det går inte att ignorera.

– Jag hoppas att politikerna i kommunen ser möjligheten att erbjuda något unikt för

sina invånare och förhoppningsvis locka nya kommuninvånare.

Tror du det?

– Absolut! Titta på mig själv bara. Jag är en Pargasbo som kom till Österbotten för att studera på idrottsgymnasiet. Och jag stannade i Österbotten. Med tanke på hur mycket

som är på gång i hela Vasaregionen kommer folk flytta hit och då kan Vörå visa framfötterna med sina motionsmöjligheter.

Stora delar av projektet ska genomföras på talko. Norrgård är inte ett dugg oroad. Han vet att talkoandan är stor i Vörå.

– Jag tror att Vöråborna är beredda att sluta upp kring det här projektet. Titta bara på vilka ivriga och aktiva föreningar som finns i området. Vi har föreningar för allt från skidåkning, golf, frisbeegolf och terrängcykel. Talkokraft finns.

JONNY HUGGARE SMEDS

Uusi palvelurakennus tähtäimessä

• Vöyrin hiihtokeskuksella on mahdollisuus muuttua ainutlaatuiseksi ja upeaksi kohteeksi, joka houkuttelee sekä uusia asukkaita että turisteja. Näin uskoo kehittämisshanketta johtanut Martin Norrgård. Hän esittelee, mitä työryhmä katsoo hiihtokeskuksen tarvitsevan ottaakseen aimo harppauksen tulevaisuuteen.

– Uskon, että olisi parempi puhua Vöyrin hiihto- ja ulkoilukeskuksesta. Työryhmän suunnitelmiin kuuluu nimittäin paljon muutakin kuin pelkät hiihtolajit.

Aloittakaamme kirsikasta kakun päällä eli uudesta palvelurakennuksesta.

– Uuteen palvelurakennukseen tulee kunnan keittiö ja tarjoilumahdollisuudet. Niitä meillä ei tällä hetkellä ole. Palvelurakennuksesta voi tulla uusi maamerkki Vöyrielle.

Norrgård esittelee Inplan-yrityksen Tomas Engströmin piirtämää luonnosta (ks. kuva). Rakennus on nykyaikainen elämys. Poissa ovat vanhat, hikiset pukuhuoneet puupenkkeineen ja naulakkoineen. Ne on korvattu moderneilla, saunalla varustelluilla pukuhuoneilla. Tarkoituksena on, että palvelurakennuksessa voitaisiin järjestää hyvinvointipäiviä.

– Pukuhuone antaa vaikutelman aulatilasta sen sijaan,

että se olisi perinteinen pukuhuone. Sitä voitaisiin kutsua olohuoneeksi.

Modernissa palvelurakennuksessa on myös ravintola. Työryhmä toivoo, että paikalla toimisi ravintoloitsija, joka harjoittaisi ravintolatoimintaa ympäri vuoden.

– Sijainti on ravintolalle ihanteellinen, kun vielä yhdistelmään lisätään hyvinvointipäivien järjestäminen. Lisäksi ravintola helpottaa suurten kilpailujen järjestämistä.

Palvelurakennuksen vieressä on maan alle johtava tunneli, jonka kautta voi kulkea toiselle puolelle hiihtolatuja. Näin varmistee-

taan, ettei väkeä kulje hiihtoladuilla. Työryhmä esittää, että lähistölle tehtäisiin tilaa muun muassa padelkentälle, pumptrack-radalle ja kuntoportaille. Työryhmä tahtoo tuoda ulkoilukeskukselle lisää käyttäjiä ja toivoo sen aktiivista käyttöä myös kesäisin.

Kaikki suunnitelmat ovat vielä tässä vaiheessa pelkkiä ehdotuksia. Norrgård sanoo kuitenkin, että koko prosessia on leimannut realismi. Suunnitelmat eivät ole mahdottomia. Jos vain yhdistysväellä ja päättäjillä riittää tahtoa, kaikki on toteutettavissa. Hanke siirtyi seuraavaan vaiheeseen eli

rahoitusvaiheeseen. Norrgård uskoo, että hankkeella on hyvät edellytykset saada rahoitusta muun muassa Aktion Österbottenilta. Hankkeesta tulee hintava, sitä ei voi kieltää.

– Toivon, että kunnan poliitikot näkevät tämän mahdollisuutena tarjota jotain ainutlaatuista kuntalaisille sekä toivon mukaan mahdollisuutena houkutella uusia asukkaita.

Niinkö uskot?

– Ilman muuta! Katsokaa vaikka minua. Minä muutin Paraisilta Pohjanmaalle opiskellakseni urheilulukiossa. Ja jäin Pohjanmaalle. Vaasan seudulla on meneil-

lään paljon kaikkea, mikä lisää muuttoliikettä tännepäin. Silloin Vöyri voi näyttää kintensä kuntoilumahdollisuuksillaan.

Hanke on tarkoitus toteuttaa pitkälti talkoovoimin. Norrgård ei ole siitä lainkaan huolissaan. Hän tietää, että Vöyriä talkoohenkeä löytyy.

– Minä uskon, että vöyriäiset ovat valmiita seisomaan tämän hankkeen takana. Ei tarvitse kuin tarkastella, millaisia innokkaita, aktiivisia yhdistyksiä alueella toimii. Yhdistystoimintaa on hiihdon, golfin, frisbeegolfin ja maastopyöräilyn saralla. Talkoovoimaa löytyy.

JONNY HUGGARE SMEDS

Linus och Casper Öst driver grillen i Stråkviken. Flera skärgårdsbor har redan blivit stamkunder och grillen lockar turister.

Har egen grill i Stråkviken

Hamburgare, kebab och pommes frites. Det står på menyn i Grillen i Stråkviken. Grillen drivs av bröderna Öst, 15 och 14 år.

Grillen ute i Stråkviken är speciell på många sätt och speciellt i år. Bröderna Linus och Casper Öst driver grillen. Linus är 15 och Casper är 14 år.

I stället för att söka efter ett sommarjobb beslöt de tillsammans med föräldrarna Marica och Kenneth Öst att starta ett eget företag. Det hela började när Österö-Vesterö byaförening publicerade en annons på Facebook.

– När vi hade satt ut annonsen på Facebook om att vi söker någon aktör som vill ha verksamhet i grillen tog det tjugo minuter innan ni ringde, säger Magnus Levon, ordförande för Österö-

Magnus Levon tycker det är toppen att bröderna Öst öppnat en egen grill i Stråkviken.

Vesterö byaförening.

Linus Öst säger att när de såg annonsen tänkte de genast att de testar.

– Ja, det var snabba ryck, säger Marica Öst.

Linus står i kassan och tar emot beställningarna med ett leende, medan Casper serverar hamburgare och friterar

Linus tar emot beställningar och sköter kassan.

pommes frites i köket. Till sin hjälp har Casper pappa Kenneth, som är utbildad kock.

– Jag är här för att hjälpa till i början, men tanken är att pojkarna ska klara sig själva.

Det går redan galant och någon brist på kunder är det inte. När kunderna smakar på sina måltider ger de alla tummen upp. Flera av

kunderna har redan blivit stamkunder. Casper Öst har talang i köket. Han fick stipendium för sina kunskaper i huslig ekonomi i samband med skolväxlutningen.

Menyn består av hamburgare, pommes frites, kebab och korv. Varje vecka finns det en ny specialhamburgare på menyn.

– Vi skapar specialhamburgarna tillsammans, säger Casper Öst.

Företaget är registrerat i pojkarnas namn. De ska också driva grillen helt själva inom kort. Familjen är glada över all den hjälp de fått när de startat företaget. Det har varit enkelt, trots pojkarnas unga ålder.

– Alla som vi varit i kontakt med inför starten har varit hjälpsamma. Jag ser enbart fördelar med att pojkarna öppnar en grill. De lär sig småskaligt företagande, säger Marica Öst.

Vad säger era kompisar om att ni har ett eget företag?

– De är nog bara glada för vår skull. De säger att de ska komma och äta, säger Linus Öst.

Österö-Vesterö byaförening äger byggnaden. Det har

varit kiosk i huset sedan 1983. I år har föreningen snyggt till byggnaden med en ny altan, belysning och målarfärg.

Samtidigt som man äter en hamburgare kan man beundra utsikten över vattnet. De som är badsugna kan ta med sig badkläder. Knappt ett stenkast från kioskens altan finns en badstrand med sandbotten.

– Det är en jättebra badstrand som inte finns utmärkt på några officiella kartor. Det är inte på alla ställen det finns så bra botten som här, säger Levon.

Han säger att skärgården kommer till liv på sommaren. Han är glad över att pojkarna valt att starta grillen. Den och badstranden kommer förhoppningsvis locka fler turister till Stråkviken.

– Man märker redan nu att det är liv och rörelse.

JONNY HUGGARE SMEDS

Veljeksillä oma grilli Stråkvikenissä

• Hampurilaisia, kebabia ja ranskalaisia. Näitä löytyy Stråkvikenin grillin ruokalistalta. Grilliä pitävät 14- ja 15-vuotiaat Östin veljekset.

Stråkvikenin grilli on erityinen monella tapaa ja erityisesti tänä vuonna. Grilliä pitävät Östin veljekset Linus ja Casper. Linus on 15 vuotta ja Casper 14 vuotta. Kesätöiden etsimisen sijaan veljekset päättivät yhdessä vanhempiensa Marica ja Kenneth Östin kanssa perustaa oman yrityksen. Kaikki alkoi Österö-Vesterön kyläyhdistyksen ilmoituksesta Facebookissa.

– Kun laitoimme Facebookiin ilmoituksen, että etsim-

me grillinpitäjää, kesti parikymmentä minuuttia ennen kuin te soititte, sanoo Magnus Levon, Österö-Vesterön kyläyhdistyksen puheenjohtaja.

Linus Öst kertoo, että nähtyään ilmoituksen pojat päättivät heti kokeilla grillinpitoa.

– Juu, se kävi nopeasti, Marica Öst sanoo.

Linus ottaa kassalla vastaan tilauksia hymy huulillaan sillä aikaa, kun Casper paisittaa hampurilaisia ja friteeraa ranskalaisia keittiössä. Apunaan Casperilla on Kennethissä, joka on koulutukseltaan kokki.

– Olen täällä apuna näin alkuun, mutta tarkoituksena on, että pojat alkavat pärjätä itsenäisesti.

Grillillä menee jo nyt hyvin, eikä asiakkaista ole pulaa. Kaikki asiakkaat nostavat peukun pystyyn maistettuaan tilaustaan. Monista asiakkaista on jo tullut kanta-asiakkaita. Casper Öst on taitava keittiössä. Hän sai stipendin kotitaloustaidoistaan koulunpäättäjäsissä.

Ruokalistalla on hampurilaisia, ranskalaisia, kebabia ja makkaraa. Joka viikko ruokalistalla on uusi erikoishampurilainen.

– Luomme erikoishampu-

rilaiset yhdessä, Casper Öst sanoo.

Yritys on rekisteröity poikien nimiin. Heidän aikomuksenaan on pitää grilliä täysin itsenäisesti lähitulevaisuudessa. Östit ovat iloisia kaikesta siitä avusta, jota he ovat saaneet yritystään perustaessaan. Kaikki on sujunut mutkattomasti poikien nuoresta iästä huolimatta.

– Kaikki, joihin olemme olleet yhteydessä ennen toiminnan aloittamista, ovat olleet avuliaita. Näen poikien grillinpidossa pelkästään etuja. He oppivat pienimuotoista yrittäjyyttä, Marica Öst sanoo.

Mitä mieltä kaverinne ovat siitä, että teillä on oma yritys?

– He ovat vain iloisia puolestamme. He ovat sanoneet tulevaisuutta syömään, Linus Öst sanoo.

Österö-Vesterön kyläyhdistyksen omistaa rakennuksen. Talossa on ollut kioski vuodesta 1983 lähtien. Tänä vuonna yhdistys on parantanut rakennusta uudella terassilla, valaistuksella ja maalipinnalla.

Grillin asiakkaat voivat hampurilaista syödessään ihailia merellistä maisemaa. Uimavaatteetkin voi ottaa mukaan, jos uiminen kiin-

nostaa. Vain kivenheiton päässä kioskin terassista on hiekkapohjainen uimaranta.

– Se on tosi hieno uimaranta, jota ei ole merkitty mihinkään virallisiin karttoihin. Ihan kaikkialla ei ole yhtä hyvä pohja kuin täällä, Levon sanoo.

Hän kertoo saariston herävän henkiin kesäisin. Hän on mielissään siitä, että pojat ovat perustaneet grillin. Grilli ja uimaranta houkuttelevat toivon mukaan lisää turisteja Stråkvikeniin.

– Jo nyt voi huomata, että täällä on menoa ja meininkiä.

JONNY HUGGARE SMEDS

Stora planer för Tottesunds

Förändringens vindar blåser på Tottesunds herrgård – både inne och ute. Renoveringar och ombyggnader ska välkomna turister och grupper till Maxmo.

I flera år funderade Maxmorna vad de skulle göra av herrgården i Tottesund när huset lämnades tomt efter kommunsammanslagningen.

Huset förföll sakta men säkert, innan Maxmo hembygdsförening bestämde sig för att rädda herrgården.

Den stora renoveringen blev klar 2019. Herrgården var räddad. Men det betyder inte att hembygdsföreningens arbete är färdigt. Det har bara börjat.

De som besökt Tottesunds herrgård under den senaste tiden har kunnat notera talkoarbetare i lillstugan invid herrgården. Lite finputs kvar innan det är dags för premiärturen i herrgårdens egen bastu. Eller bastur.

– Här kan man bada bastu både kungligt och adligt, säger Håkan Nylund, ordförande för Maxmo hembygdsförening.

Vad betyder det? Det finns två nästan identiska bastur i byggnaden, men färgen skiljer dem åt. I den kungliga bastun, som fått namnet Drottning Kristinas bastu, går det i guld. I den adliga bastun går det i silver. Den bastun har fått namn efter greve Klas Tott, som lät anlägga ett säteri i Västermaxmo 1660. Med tiden blev det herrgården. Talkoarbetare har lagt ner 1 500 timmar på bastubyggnaden.

Nu dröjer det inte länge förrän de första bastubadarna får kasta sin första "löyly" på bastustenarna. Hembygdsföreningen ser stor utvecklingspotential i bastubyggnaden, eller rättare sagt utanför. Föreningen drömmer om att bygga ett grekiskt-romerskt bad. Japp. Ni läste rätt. Men värt att notera att projektet bara är i sin linda. Allt beror på finansiering.

– Tre utebassänger skulle göra oss unika i Finland, för ingen annan har ett grekiskt-romerskt bad, säger Nylund.

Nylund berättar att det är tre olika bad:

– Först går man i en kallbassäng, innan man flyttar sig till ett ljumt bad. Sedan går man till ett hett bad och det hela avslutas med ångbad. Tanken är att det ska bli lite som en show. Alla som badar vid herrgården får lära sig hur man badade för flera tusen år sedan.

Vi fortsätter utomhus. Nere vid vattnet har hembygdsföreningen planer på att bygga ett lusthus, inspirerat av det hela avslutas med ångbad. Tanken är att det ska bli lite som en show. Alla som badar vid herrgården får lära sig hur man badade för flera tusen år sedan.

May-Britt Audas och Håkan Nylund hoppas att hembygdsföreningens satsningar ska få turister att hitta till Maxmo.

FOTO: JONNY HUGGARE SMEDS

nen på den tiden och trots att hembygdsföreningen gjort sitt yttersta har de inte lyckats hitta några skisser.

Så huset blir inspirerat av hur lusthus såg ut i allmänhet för tvåhundra år sedan.

– Vägen är redan byggd. Vi hade tänkt muddra i vinter, men tjälén höll inte för någon maskin.

I Maxmo finns en långlivad sägen om Gustaf von Numers och hans hästs speciella skor. von Numers försökte göra en överenskommelse med vår Herre, enligt legenden. En överenskommelse som hade gett generalen fler år på jorden.

– Vår Herre, ger du mig några år till på jorden kommer jag sko min häst i silver?

Vår Herre lyssnade inte på generalen, men hästen blev ändå skodd och begravdes med sina skinande hästskor, sägs det. Som många andra sägner har historien växt med åren.

Från mun till mun blev silver till guld. Fortfarande kittlar hästskorna fantasin hos dem som drömmer om rikedom.

Hästens grav har märkts ut och kommer att flyttas till lusthuset med både sten och torv. Det betyder att man äntligen kanske kommer få ett svar på frågan om hästskorna. Nylund skrattar och förväntar sig inte några större upptäckter.

– Men det är klart, om man hittade hästskor till och med

i järn skulle det vara häftigt.

Låt oss gå in i själva herrgården. De som inte besökt den på ett tag kan få en smärre överraskning.

Speciellt de modiga personerna som vågar sig upp till vita fruns rum. Trappan upp till tredje våningen, där spöket vita frun sägs hålla till, är densamma. Men borta är skorstenen och det ensamma lakanet, som sakta vajar i det tomma mörkret. Nu är våningen upplyst av ett mindre planetarium som skapar ett varmt och välkomnande sken. Planetariet ska användas som föreläsningssal och konferenslokal.

Var är vita frun då?

– Hon finns nog kvar här i huset. Hon hade inget emot

Trappan leder upp till tredje våningen där vita frun huserar.

renoveringen. Värre var det med gråa frun, säger Nylund kryptiskt.

Vita fruns rum är som förut men med en skillnad: två

äldre sängar har placerats i ett hörn. Sängarna är till för de som är riktig modiga och vill testa sina nerver.

– De som vågar kan över-

herrgård – hoppas på turister

Lillstugan on saanut kaksi uutta saunaa.

FOTO: JONNY HUGGARE SMEDS

Suuret suunnitelmat Tottesundin kartanolle

• Maksamaalaiset miettivät monta vuotta, mitä tehdä Tottesundin kartanolle rakennuksen jäätyä tyhjilleen kuntaliitoksen jälkeen. Rakennus rapistui hitaasti mutta varmasti, ennen kuin Maxmo hembygdsförening -kotiseutuyhdistys päätti pelastaa kartanon.

Laajamittainen kunnostus valmistui vuonna 2019. Kartano oli pelastettu. Se ei kuitenkaan tarkoita, että kotiseutuyhdistyksen työ on tehty. Se on vasta alkanut.

Tottesundin kartanolla viime aikoina vierailleet ovat voineet huomata, että kartanon vieressä sijaitsevassa sivurakennuksessa on näkynyt talkootyöntekijöitä. Jäljellä on vielä hieman viimeistelyä, minkä jälkeen on aika avata kartanon omat saunatilat.

Kotiseutuyhdistys näkee valtavasti kehityspotentiaalia saunarakennuksessa tai oikeammin sanottuna sen ulkopuolella. Yhdistys haaveilee kreikkalais-roomalaisen kylpylän rakentamisesta. Kyllä, luit oikein. Tulee kuitenkin ottaa huomioon, että

hanke on vasta suunnitteluasteella. Kaikki riippuu rahoituksesta.

– Kolme ulkoallasta tekisi paikasta valtakunnallisesti ainutlaatuisen, koska missään muualla ei ole kreikkalais-roomalaista kylpylää, sanoo Håkan Nylund, kotiseutuyhdistyksen puheenjohtaja.

Meren ääreen kotiseutuyhdistys suunnittelee rakentavansa huvimajan Gustaf von Numersin ja hänen poikansa 1800-luvulla rakentaman huvimajan innoittamana. Asiassa on vain pieni ongelma. Kukaan ei tiedä, miltä huvimaja näytti, koska siihen aikaan kameroita ei ollut keksitty. Kotiseutuyhdistyksen ponnisteluista huolimatta myöskään piirustuksia ei ole löytynyt. Siksi huvimajan inspiraationa toimivat muut kahdensadan vuoden takaiset huvimajat.

Sitten itse kartanoon. Ne, jotka eivät ole käynyt kartanossa hetkeen, saattavat hieman järkyttyä. Erityisesti ne rohkeat ihmiset, jotka uskaltavat astua Valkoisen rouvan huoneeseen.

Kolmanteen kerrokseen vievä portaikko, jossa rouvan kerrotaan kummittelevan, on ennallaan. Poissa ovat kuitenkin savupiippu ja tyhjässä pimeydessä hitaasti hulmunnut yksinäinen lakanä. Nyt kerrosta valaisee pienehkö planetaario, jonka lämmin hehku toivottaa kävijät tervetulleeksi. Planetaariota on tarkoitus käyttää luentosalina ja konferenssitilana.

Kotiseutuyhdistys toivoo houkuttelevansa vierailuryhmiä, turisteja ja muita paikasta kiinnostuneita Maksamaalalaisia. Vierailijoille on tarjolla kokonaisuus, johon kuuluu ruoat, sauna, viihdykettä ja vaeltamista.

– Alue on juuri täydellinen esimerkiksi hyvinvointipahtumien järjestämiseen, sanoo May-Britt Audas, Tottesundin kartanon kehittämishankkeen johtaja.

Nylund kertoo yhdistyksen aloittaneen yhteistyön Visit Vaasan kanssa.

– Toivomme, että myös ruotsalaiset turistit löytäisivät tiensä tänne.

JONNY HUGGARE SMEDS

1500 talkotimmar har lagts ner på Herrgårdens bastur.

Är du modig och vill göra vita frun sällskap kan du övernatta här.

natta i vita fruns rum, säger May-Britt Audas, ledare för utvecklingsprojektet vid Tottesunds herrgård.

Hembygdsföreningen

hoppas kunna locka grupper, turister och andra intresserade till Maxmo. Där får de ta del av en helhet som inkluderar mat, bastu, underhållning

och vandringar.

– Området är till exempel helt perfekt för friskvårdsgårdar, säger Audas.

Nylund berättar att de har

inlett samarbete med Visit Vasa.

– Vi hoppas också att turister från Sverige ska hitta hit.

JONNY HUGGARE SMEDS

Lillstugan har förstörats med två bastur. Här är den ursprungliga delen av stugan. Hembygdsföreningen säger att den passar bra för mindre möten eller om man vill umgås en stund före eller efter bastubadet.

Holmsgården har fått nytt liv

Från och med juli går det att boka Holmsgården vid Norrvalla för fester, må-bra dagar och andra tillställningar.

Renoveringen av Holmsgården vid Norrvalla är klar. Victor Ohlis och Camilla Staffans, från Folkhälsan, är en nöjd duo som gärna berättar om vad som hänt med den gamla folkhögskolan nu när renoveringen är inne på slutstråket.

Sedan 1907 har huset använts som folkhögskola. År 1999 blev folkhögskolan en del av Folkhälsan. Men huset hann inte vara länge i aktiv användning i Folkhälsans regi.

– På grund av inomhusluften var vi tvungna att sluta använda fastigheten, säger Ohlis.

Men nu har huset fått ett nytt liv. På utsidan har huset fått en terrass och en ny tillbyggnad på gaveln och en ny kvist vid entrén. Fasaden har fått en ny gul färg. Huset har kommit till liv igen.

Nu väntar Folkhälsan ivrigt på att få välkomna gäster till första våningen. Nedre våningen har förvandlats till en festsal som rymmer 150 gäster.

I ett av rummen har man byggt ett kök, som har allt som behövs för att ordna större tillställningar. Tanken är att huset ska kunna användas för bröllopfester, må-bra dagar och andra tillställningar.

– Vi har följt ett visst tema när vi inrett i samråd med arkitekt Gunilla Lång-Kivilinna. Vi har inte eftersträvat att inreda huset som ett museum trots husets ålder. Vi vill ha

Victor Ohlis och Camilla Staffans ser framemot att välkomna gäster till Holmsgården.

FOTO: JONNY HUGGARE SMEDS

det stilrent och vackert, säger Staffans, Folkhälsans verksamhetskoordinator.

Tillsammans med campuset och Elsas kök bildar Holmsgården ett vinnande koncept för en mängd olika varierande evenemang, tror Staffans och Ohlis.

– Men vi kommer också

att hålla undervisning här. Huset ska vara i användning så mycket som bara möjligt, säger Ohlis, verksamhetsutvecklare.

På våningen ovanför festsalen kommer stora delar av Folkhälsans personal att flytta. Det är en välkommen nyhet för personalen, som

jobbat trångt en tid.

– Nu är vi sju personer som delar på tre bord i ett rum, så det blir jättebra för oss att flytta hit och få större utrymmen, säger Staffans.

Ett gammalt hus gömmer många historier. Husets anor går tillbaka till 1500-talet.

Genom åren har olika familjer bott i huset. Det sägs att huset en gång i tiden skulle ha haft tre våningar, men att en ägare spelade bort våningen och sin bästa piga på kortspel.

Stämmer det?

– Jag kan inte säga bomb-säker att det stämmer, men

det sägs att man hittat tredjevåningen i Palvis någonstans.

Man ska inte gräva i historier som verkar vara för bra för att vara sanna. Det tenderar att förstöra magin.

Holmsgården går att boka från och med juli 2021.

JONNY HUGGARE SMEDS

Handarbetande kvinnor driver gemensam bod

Att handarbeta ger glädje och sysselsättning. Åtta kvinnor i Maxmo skärgård säljer sina hantverk i sommar.

I en liten bod, alldeles nära havet vid Stråkaviken, driver åtta skärgårdsdamer en egen handarbetsbod. Tre av dem är Marianne Sjöberg, Berit Östman och Brita Rönnlund. För tillfället är det högsäsong, eftersom affären enbart har öppet kring somrarna.

– Allt vi säljer har vi handarbetat själva. Vi för hit vad vi vill sälja, säger Sjöberg.

Delägarna väljer själv vad de handarbetar. Det är bara fantasin som sätter gränserna. Allt från stickning, till vävning till broderingar är varmt välkommet. Man behöver inte heller vara delägare för att få sälja i boden.

– Vi tar emot andras handarbeten också, mot en liten provision, säger Sjöberg.

Delägarna turas om att hålla öppet i boden på lördagar och söndagar från mitten av juni till slutet av augusti.

– Tanterna måste ju ha någonting att göra när de blir pensionärer, annars blir de elaka,

säger Östman och skrattar.

De alla tycker om att handarbeta. Det ger dem en sysselsättning som också ger dem glädje.

– Vi är inte uppväxta med att man ska sitta med armarna i kors. Yngre personer har sina datorer, men det har inte jag. Jag brukar säga att jag inte heller skulle ha tid med datorer, för jag ska sticka. Jag tycker det är roligt helt enkelt, säger Östman.

Inne i den lilla boden finns sockor, vantar, halsdukar förkläden och mycket mera. En nyhet är att handarbetarna skapat österövantar. Det är mönstrande vantar, som Östman designat. Men det betyder inte att hon har monopol på det. Vem som helst får använda mönstret.

Störst ruljans brukar det vara kring skärgårdsmarknaden, men på grund av den rådande pandemin är marknaden inställd. Damerna hoppas ändå att folk ska komma ut till Stråkaviken och titta in i affären, äta en hamburgare vid grillen eller varför inte ta ett dopp vid stranden intill.

JONNY HUGGARE SMEDS

Marianne Sjöberg, Berit Östman och Brita Rönnlund är tre av åtta delägare som driver handarbetsaffären i Stråkaviken.

FOTO: JONNY HUGGARE SMEDS

Hobbyverksamhet enligt Finlandsmodellen

• Undervisnings- och kulturministeriet har beviljat Vörrå kommun statsunderstöd för att genomföra Finlandsmodellen för hobbyverksamhet i kommunens grundläggande undervisning läsåret 2021-22.

HARRASTAMISEN SUOMEN MALLI

Syftet med projektet är att det ska vara möjligt för varje barn och ung person att ha en avgiftsfri hobby som de tycker om. I Finlandsmodellen för hobbyverksamhet kombineras hörande av barn och unga om deras hobbyönskemål, samord-

Rörelse och motion ingår i den planerade hobbyverksamheten.

FOTO: HSS MEDIAS ARKIV

ning av befintlig god praxis och befintliga arbetsätt samt samarbete mellan skolan och fritidsaktörerna.

I Vörrå är projektet ett samarbete mellan bildningssek-

torn, fritidssektorn och tredje sektorn. Under senaste läsåret gjordes en omfattande förfrågan bland eleverna inom den grundläggande utbildningen vilken hobby man önskar ha.

Resultaten från den utgör grunden till planeringen av verksamheten inom projektet. Alla svenskspråkiga grundskolor svarade på förfrågan.

Klubbarna som planeras till inkommande läsåret i Vörrå är:

- Matlagning eller bakning i olika former
- Djurklubb
- Ponnyklubb
- Rörelse och motion
- Musik och bandverksamhet
- Mixklubbar (för mindre skolor) med olika teman
- Jakt och fiske
- Programmering o kodning, E-sport
- Bildkonst
- Fotografering/film
- Kom-igång-med-träning
- Äventyrsklubb i skog och mark

De flesta klubbar kommer att ordnas på skolorna och i anslutning till skoldagen, men en del kommer av praktiska skäl att förläggas till andra ställen och andra tidpunkter.

Många klubbar är så långt planerade att ledare är vidtalad och utsedd. Föreningarna

i kommunen har blivit kontaktade för att utreda möjligheten till samarbete. En del klubbar kommer att pågå regelbundet hela läsåret, en del pågår en termin och en del under en kortare period.

I de flesta klubbar kommer det också att vara möjligt att delta även om man går på en annan skola. I början på läsåret kommer information till alla elever via Wilma om vilka klubbar som erbjuds på den egna skolan och anmälan om deltagande görs då till skolan.

Ifall du som läser den här artikeln känner att du har ett stort intresse för någon av de teman som nämns ovan och kan tänka dej att dra en klubb för barn eller unga får du gärna höra av dej till understecknad (telefon 06 382 1603). Vi hoppas att eleverna kommer att ha stort nöje av projektet och deltar flitigt i verksamheten.

SOFIA MICKELSEN, bildningsekonom

Harrastamisen Suomens malli Vörrå

• Opetus- ja kulttuuriministeriö on myöntänyt Vörrå kunnalle valtionavustusta Suomen mallin toteuttamiseen harrastustoiminnassa kunnan perusopetuksessa lukuvuonna 2021-2022.

Tarkoituksena on mahdollistaa jokaiselle lapselle ja nuorelle mieluisa ja maksuton harrastus.

Harrastamisen Suomen mallissa yhdistyvät lasten ja nuorten kuuleminen harrastustoiveista, olemassa olevien hyvien käytäntöjen ja toimintatapojen koordinoiminen sekä koulun ja harrastustoimijoiden yhteistyö. Vörrällä hanketta toteutetaan sivistystoimialan, vapaa-aikatoimialan ja kolmannen sektorin välisenä yhteistyönä.

Viime lukuvuonna perusopetuksen oppilaille teetettiin kattava kysely oppilaiden toimivista harrastuksista. Kyselyn tulokset toimivat perustana hanketoiminnan suunnittel-

ulle.

Kaikkien ruotsinkielisten peruskoulujen oppilaat vastasivat kyselyyn.

Vörrå ensi lukuvuodeksi suunnitella olevat kerhot ovat:

- Ruonanlaitto ja leipominen eri muodoissaan
- Eläinkerho
- Ponikerho
- Liikuntakerho
- Musiikki- ja bänditoiminta
- Sekakerhoja (pienemmille kouluille) eri teemoilla
- Metsästys ja kalastus
- Ohjelmointi ja koodaus, E-urheilu
- Kuvataide
- Valokuvaus/videokuvaus
- Treenauskerho
- Seikkailukerho metsässä ja maastossa

Useimmat kerhot järjestetään kouluissa ja koulupäivän yhteydessä, mutta osa kerhoista järjestetään käytännön syistä muualla kuin kouluissa ja koulupäivän ulkopuolella.

Monien kerhojen suunnittelu on jo niin pitkäällä, että kerhonvetäjät on valittu. Kunnan yhdistyksiin on oltu yhteyksissä yhteistyömahdollisuuksien selvittämiseksi.

Osa kerhoista jatkuu säännöllisesti koko lukuvuoden, osa taas yhden lukukauden ja osa lyhyemmän aikaa. Useimpiin kerhoihin voivat osallistua myös muiden koulujen oppilaat.

Lukuvuoden alussa kaikille oppilaille lähetetään Wilmasa tietoa siitä, mitä kerhoja omassa koulussa järjestetään ja ilmoittautuminen kerhoihin tapahtuu koulun kautta.

Jos sinulla herää tätä artikkelia lukiessasi kiinnostus jotain yllämainittua aihepiiriä kohtaan ja haluaisit pitää kerhoa lapsille ja nuorille, ota yhteyttä allekirjoittaneeseen numeroon 06 382 1603. Toivomme, että oppilaat saavat hankkeesta paljon iloa ja osallistuvat toimintaan aktiivisesti.

VÖRRÅ
KOMMUN

VÖYRIN
KUNTA

Kommungården i Vörrå och förvaltningshuset i Oravais är stängda under tiden 12.7 - 1.8.2021

Akuta ärenden:

Äldreomsorgen telefontid kl. 9-10	tfn (06) 382 1421
Sociala ärenden telefontid kl. 8-16	tfn (06) 382 1401, tfn (06) 382 1405
Utanför tjänstetiden socialjouren i Österbotten	tfn (06) 325 2347
Krissituationer gällande vattenärenden	tfn +358 50 593 1942
Krissituationer gällande fastigheter	tfn +358 50 592 1510
Disponent	tfn +358 50 599 0450
Avbytarhjälp	tfn +358 50 562 5709

www.vorra.fi

Vörrå kunnantalo ja Oravaisten hallintotalo pidetään suljettuina 12.7. - 1.8.2021

Kiireelliset asiat:

Vanhustenhuolto, puhelinaika klo 9-10	puh. (06) 382 1421
Sosiaalasiat, puhelinaika klo 8-16	puh. (06) 382 1401, puh. (06) 382 1405
Virka-ajan ulkopuolella Pohjanmaan sosiaalipäivystys	puh. (06) 325 2347
Vesiasioden kriisitilanteet	puh. +358 50 593 1942
Kiinteistöjä koskevat kriisitilanteet	puh. +358 50 592 1510
Isännöitsijä	puh. +358 50 599 0450
Lomitusapu	puh. +358 50 562 5709

www.voyri.fi

VÖRRÅ VÖYRIN
KOMMUN KUNTA

Revidering av detaljplan, Kyrkskogen

Fullmäktige har vid sitt sammanträde 22.6.2021 godkänt revidering av detaljplan, Kyrkskogen. Besvärstiden går ut 29.7.2021.

Handlingarna finns på kommunens webbplats, www.vorra.fi/kyrkskogendetaljplan

Vörrå 8.7.2021

Utvecklings- och planläggningssektionen

www.vorra.fi

Asemakaavan tarkistaminen, Kyrkskogen

Valtuusto on kokouksessaan 22.6.2021 hyväksynyt asemakaavan tarkistamisen, Kyrkskogen.

Valitusaika päättyy 29.7.2021.

Asiakirjat löytyvät kunnan kotisivuilta www.vorra.fi/kyrkskogendetaljplan

Vörrå 8.7.2021

Kehitys- ja kaavoitusjaosto

www.voyri.fi

VÖRRÅ VÖYRIN
KOMMUN KUNTA

Ändring av generalplan för havsstränder och bosättningsområden, Villför

Fullmäktige har vid sitt sammanträde 22.6.2021 godkänt ändring av generalplan för havsstränder och bosättningsområden, Villför.

Besvärstiden går ut 29.7.2021.

Handlingarna finns på kommunens webbplats: www.vorra.fi/villfor

Vörrå 8.7.2021

Utvecklings- och planläggningssektionen

www.vorra.fi

Ranta- ja kyläalueiden yleiskaavan muutos, Villför

Valtuusto on kokouksessaan 22.6.2021 hyväksynyt ranta- ja kyläalueiden yleiskaavan muutoksen, Villför.

Valitusaika päättyy 29.7.2021.

Asiakirjat löytyvät kunnan kotisivuilta: www.vorra.fi/villfor

Vörrå 8.7.2021

Kehitys- ja kaavoitusjaosto

www.voyri.fi

VÖRRÅ VÖYRIN
KOMMUN KUNTA

Stranddetaljplan för Komossaträsket

Fullmäktige har vid sitt sammanträde 22.6.2021 godkänt stranddetaljplan för Komossaträsket.

Besvärstiden går ut 29.7.2021.

Handlingarna finns på kommunens webbplats: www.vorra.fi/komossa

Vörrå 8.7.2021

Utvecklings- och planläggningssektionen

www.vorra.fi

Komossaträsketin ranta-asekaava

Valtuusto on kokouksessaan 22.6.2021 hyväksynyt Komossaträsketin ranta-asekaavan.

Valitusaika päättyy 29.7.2021.

Asiakirjat löytyvät kunnan kotisivuilta: www.vorra.fi/komossa

Vörrå 8.7.2021

Kehitys- ja kaavoitusjaosto

www.voyri.fi

Läsartävling

Var finns bilden?

• I läsartävlingen gäller det att hitta bilderna i Kommunbladet. Skriv ner de rätta svaren, din adress och ditt telefonnummer och skicka in svaret till **Kommunbladet, Seger Marketing, Långviksgatan 35 B 2, 65100 Vasa.** Märk *kuvertet "Läsartävling". Svaren behöver vi ha senast den **xx xxxxxx**. Bland alla korrekta svar utlottas ett presentkort värt 20 euro. Lycka till!

sidan _____

sidan _____

sidan _____

sidan _____

Namn: _____

Adress: _____

Telefon: _____

• **Rätt svar:** I förra läsartävlingen gällde det att hitta bilderna på sidorna 1, 3, 7 och 23.

Thomas Nygård är född och uppvuxen i Maxmo.

Thomas förvånad vinnare

Den här gången är det Thomas Nygård från Korsholm som kammar hem vinsten i läsartävlingen.

Han är en aningen förvånad då Kommunbladet ringer

upp. Han minns inte att han skulle anmält sig till någon tävling. Han gissar att det är hans föräldrar som anmält honom till tävlingen.

– Mina föräldrar bor i Maxmo där jag också är född och uppväxt, säger Nygård.

När vi ringer upp Nygård är han upptagen med att fira sin dotter som fyller två år.

Nygård jobbar som polis. Ett yrke som han trivs väldigt bra med. Han brinner för att hjälpa personer i nöd.

– Det bästa med jobbet är att ingen dag är den andre lik. Under sommaren kommer han bygga ett garage och ta med sig familjen på en liten resa till havet.

JONNY HUGGARE SMEDS

KM Roofing
050-5721214 050-5689549
Plåtslageri • Maskinfalsade plåttak
Fönsterplåt/Plåtlistor
Taksäkerhetsprodukter
Inplåtning av skorstenar
Skräddarydda lösningar enligt kundens behov
Lagervägen 9 A7, 65610 Korsholm • 050 572 1214 / 050 568 9549 • www.kmroofing.fi

ÖPPET: vard. 9-18
BA SERVICE
Bilreparationer - alla märken
Bosch testutrustning
Besiktningsarbeten
J-E Backull, Lotlax.
398, 66600 Vörå ☎ 050-554 9171

AB NORDQVIST-TRANS OY stiftad 1965
AVFALLSTRANSPORT OCH SÖPKÄRLEFÖRSÄLJNING
TÖMMNING AV SLAM BRUNNAR
AUKTORISERAD SKROT
STORA SOM SMÅ TRANSPORTER
BARACK • CONTAINER UTHYRNING
TILL OLIKA TILLSTÄLLNINGAR
FLYTTBARA WC
INVA, PISSOARE, TVÄTTSTÄLL
BETONGBIL MED RÄNNA
ADRESS: Kieidensvägen 106, VÖRÅ
KONTOR: (06) 3837 568
BERENT: 0500 365 361
E-POST: nordqvist.trans@ymail.com
FACEBOOK: AB Nordqvist-Trans Oy

Historisk och underhållande teater vid herrgården i Tottesund

• Maxmo hembygdsförening bjuder vänner av sommarteatrar på en teaterföreställning i sommar. Pjäsen i Nöd och lust på Tottesund har premiär i juli. En höjdpunkt för sommaren, säger Håkan Nylund, ordförande för Maxmo hembygdsförening.

– Föreställningen är en historisk kavalkad som innehåller spännande episoder ur Maxmo och Österbottens historia.

Det var meningen att pjäsen skulle haft premiär i fjol. Men på grund av coronapandemin beslöt föreningen att

skjuta fram sina planer.

Pjäsen bjuder på flera korta inblickar i historien runt Maxmo. En berättare har i uppgift att guida publiken mellan de olika scenerna.

Bland annat får publiken se när Clas Åkesson Tott tackar för de förläggningar som han fått av drottning Kristina i Stockholm. Tott var en favorit i hovet och fick flera förläggningar och en av dem var säteriet i Maxmo.

Säteriet omfattade 2000 hektar och blev med tiden Herrgården som vi känner idag.

– Åkesson Tott var en upptagen man och det är inte helt klart om han faktiskt besökt Maxmo eller inte, säger Nylund.

För att teatern inte ska bli en historielektion så har föreningen lättat upp historien och tagit vissa frimodigheter. En karaktär vid namn Mor Hanna dyker upp vid jämna mellanrum och bidrar med lättsamma inslag.

Föreningen har sytt upp tidsenliga kläder så publiken får se hur man var klädd i Österbotten förr i tiden.

– Det blir en dräktkaval-

kad kan man säga, säger Ny-

lund.
Skådespelarna kommer få byn och grannbyn. De flesta är välbekanta ansikten från tidigare år.

– Vi har skrivit pjäsen själva och Mona Granholm fungerar som samordnare för pjäsen.

Föreningen hoppas att teater ska bli ett återkommande sommarinslag vid Herrgården.

Premiären är 16 juli. Det går att boka biljetter på föreningens webbsida.

JONNY HUGGARE SMEDS

Födda

Toive Ian Alexander Ihatsu från Leistus föddes den 8.9.2020, 52 centimeter och 3965 gram. Föräldrar är Piritta Pitkämäki Ihatsu och Jukka Ihatsu och fyra storasyskon.

Janica Mäntyniemi och Jesse Puiras fick en dotter 4.1.2021. Nelly Adelina var 52 centimeter och vägde 4095 gram. Familjen bor i Karvat.

Sara Nyholm och Andreas Holmqvist i Oravais fick den 27.5.2021 en flicka. Hon var 50 centimeter lång och vägde 3620 gram. Flickan fick namnet Kaisa Holmqvist.

Alexandra Granbacka och Sebastian Bergman i Vörå fick den 13.04.2021 en pojke. Han var 50 centimeter lång och vägde 2875 gram. Pojken fick namnet Vincent Jan Olav Bergman.

En skön och avkopplande sommar

● **Kära läsare!**

Förhoppningsvis njuter du av sommaren lika mycket som jag. Det är otroligt hur allting kan kännas enklare under våra sommarmånader. Ibland känns det som om livet går av sig själv. Som om vi stigit ombord på ett tåg och glömt att titta ut under resans gång. Plötsligt ropar någon i högtalare "Nästa hösten" och alla är lika förvånade över vad som egentligen händer under resans gång.

Nej usch. Vi hinner nog med höst.

Först ska vi alla unna oss en skön och avkopplande sommar. Vi har ett minst sagt annorlunda år i bagaget nu då vi kliver ombord på tåget vid tågstation Sommar. Vi får alla hålla tummarna och tårna att den här sommaren hålls öppnare än förra sommaren. Jag tror vi alla lärt oss att uppskatta vårt hem och våra fyra årstider på ett nytt sätt efter pandemin. Det är fantastiskt att vi kan åka vårt livståg i glittrande vinterlandskap, en knoppande vår, en stekhet

sommar och slutligen en färgexplosion i höstens alla glada färger.

Vi hörs igen i september. Mig hittar ni på "Playa del Finnholm" i Maxmo.

PS: Kom ihåg att packa solkrämen.

JONNY HUGGARE SMEDS

Flera bidrag från novelltävlingen

Bara en lek

av Amilia Mensakov

Jag och Mirella var nere i farfars källare och väntade på Dante. Vi har planerat denna resa länge och såg fram emot att åka iväg över helgen. Liksom, vem vill inte spendera 3 dagar i ett strandhus helt ensamma? När Dante äntligen var framme så tog vi våra väskor och kastade in dem i bakluckan. Dantes mamma skulle köra oss till mina föräldrars strandhus i Florida.

Efter en 4-timmars bilresa och 3 pizzor var vi framme vid det fantastiska strandhuset. Klockan var 15.43 och vi var och bekantade oss med staden. När vi gick in i en galleria så sprang Dante iväg till spel-avdelningen direkt medans jag och Mirella gick och kollade på lite simkläder. Det var då 4 killar gick förbi och utan att fundera på saken så skrek jag "Hej!". De kollade på mig med en blick som sa "känner vi dig?". Efter ett tag hälsade de tillbaka och jag bjöd hem dem till strandhuset för en fest senare ikväll. Glatt tackade de ja och sedan försvann de snabbt.

Vi hade fixat massa gott att äta och satt igång grillen. Killarna anlände och festen satte igång direkt. Vi grillade och pratade hela kvällen och allt var bra, tills vi gick in och satte oss i soffan. Dante ville leka sanning eller konsekvens, de andra tyckte att det var en väldigt bra idé så leken satte igång.

Nu var det min tur och hittills hade inget dåligt skett ännu. "Sanning eller konsekvens?" sade Mirella. Förhastat svarade jag med "konsekvens" och nu höjdes spänningen. "Du ska hoppa från klippan ner i havet" sa Mirella och fnittrade lite. "Det är ju livsfarligt!" utbrast jag. "Det är bara en lek" sa Dante. Jag visste att de skulle tycka att jag är en mes om jag inte gjorde det, så jag kände mig tvungen.

Nu var vi väl uppe på klippan och jag hade lagt på min blöta simdräkt från tidigare idag då vi badade i havet. Mitt hjärta slog snabbt som aldrig förut och i min hjärna gick tusen tankar. Nu gäller det. Med mina skakiga ben gick jag fram till kanten och de andra stirrade förvånat. 10..9..8..7..6..5..4...3..2...1!!! Jag kastade mig ner i havet och det kändes som 1000 år innan jag hårt slog mot vattenytan. Jag slapp inte upp till ytan och det blev svårare och svårare att hålla andan. Sekunderna kändes som flera timmar och jag hörde oroliga skrik där uppförån. "EMMA!!?". Jag kände hur mina lungor fylldes med vatten och jag slapp verkligen inte upp. Sedan sloknade allt och det blev svart. Det sista jag såg var blinkande sirener och mina kompisar som stod och kollade ner i det djupa, mörka havet.

Men som de sade, det är bara en lek, eller hur?

Missförståndet

av Engla Grannas

Jag kände hur vinden blåste i mitt hår och jag kände sanden mellan tårna då jag stod och kollade ut över horisonten. Havet skimrade och var nästan spegelstilla. Då hörde jag ett skall. Jag kollade åt sidan och såg Zorro komma springande, med pinnen som jag kastat åt honom i munnen.

-Duktig pojke Zorro, berömd jag honom.

Han släppte pinnen framför mig, men då jag skulle kasta den såg jag mamma stå bakom mig i ögonvrån.

-Jag vet nog inte om jag skulle kalla honom en duktig pojke, han bet nästan din far idag, sa mamma.

-Du vet att han blev misshandlad i sitt gamla hem, ni måste ge honom tid, svarade jag och kastade pinnen åt honom.

Zorro sprang genast iväg efter pinnen och mamma suckade.

-Jag är bara rädd att han ska skada dig eller Sofie, sa mamma.

-Han kommer inte skada oss, suckade jag

-Jourhemmet sa ju att han var aggressiv, man vet aldrig, sa mamma.

-Han har förtroende till mig, han skulle inte skada på mig, eller någon annan, suckade jag till svar.

-Man vet aldrig, sa mamma och vände sig om och gick.

Efter att varit utomhus med Zorro nån timme kände jag att jag var lite hungrig och bestämde mig för att gå in och äta, Zorro följde som vanligt efter mig. Då jag gick in genom dörren mötte jag mamma som kom ut med Sofie i famnen, hon var på väg att lägga henne i vagnen för att sova. Jag fortsatte in till köket och bredde en macka. Jag kunde se genom fönstret att Zorro stannat och för att kolla på något, jag antog det var en fågel han såg och fortsatte med mitt. Jag bredde klart mackan och gick och satte mig i vardagsrummet och åt mackan. Då jag satt där hade jag utsikt över bakgården, jag kunde se Zorro och Sofie sova i vagnen. Jag gick för att diska efter mig och hörde efter en stund Sofie gråta på framsidan, konstigt, tänkte jag men fortsatte. Sedan hörde jag mamma ropa något till pappa och ungefär en halv minut senare hörde jag ett skott avlossas och Zorro som gnydde högt och något stort som föll till marken. "Zorro, dem har skjutit Zorro" tänkte jag. Mitt hjärta stannade.

Jag sprang ut på terrassen, storgråtandes. Där låg Zorro, död.

-VAD HARNI GJORT, skrek jag.

-Han kom med Sofie i munnen, han tänkte ha ihjäl henne, jag sa ju att han var farlig från början, skrek mamma.

Jag var för upprörd för att höra vad hon sa. Jag ville inte vara kvar där, inte en enda sekund till. Jag skulle springa hem till mormor, hon skulle förstå. Jag sprang iväg och då jag sprang förbi Sofies barnvagn såg jag en huggorm slingra sig ut från vagnen. Jag skrek till, sedan gick det upp för mig... Zorro hade räddat Sofie. Han var en hjälte. Men nu var han borta, helt i onödan. Zorro, min bästa vän var nu död. Det var omöjligt att förstå.

DIAMANT
SÅGNING BORRNING
tel/puh 0400 357931

RSW
Ab Oy
VÖRÅ

TIMANTTI
SAHAUS PORAUS
sixten.wester@rswbyggtjanst.com

MARKET

VÖRÅ

HOS OSS FÄR DU BONUS

MÅ-LÖ / MA-LA 7-21
SÖ / SU 9-21

SERVA TRÖSKAN INFÖR SKÖRDESÄSONEN

SEMESTERSTÄNGT 12 - 26.7

BAGGAS BIL & TRAKTOR

Bruksgratan 383 • www.baggasbil.fi
Tfn 010-3224 070 • 0500 157 917

SOMMARDÄCK & FÄLGAR

Konkurrens-kraftiga priser!

KAPSEN

HANKOOK

NOKIAN TYRES

VENTUS PRIME 3

Begravnings tjänster i Oravais/Vörå kommun

Wentis
BEGRAVNINGSBYRÅ
Oravais-Vörå-Maxmo

GRAVSTENAR och GRAVERINGAR

Öurvägen 17, Oravais. Tfn 0500 722 688
E-mail: lars.vonwendt@netikka.fi, www.wentis.fi

Hautanens fina certifierade matjord, sand och kross i olika fraktioner, även röd och svart granit.

Niclas Hautanen
Virkes-, Kross- & Matjordstransport

Stefan Grannas • 050 517 8496 • stefan.grannas@gmail.com
Mindre mängder i samarbete med
Grusterminalen, Karperövägen 60, 050 307 4932, info@grusterminalen.fi

SPECIALISTEN

PÅ MATTLÄGGNING OCH BADRUMS-RENOVERINGAR.
VTT-CERTIFIKAT

Oravais Golv & Kakel

FREDRIK ENGMAN
050-527 9331

Vill du annonsera i Kommunbladet?
Kontakta maj-len.kuivamaki@hssmedia.fi.

KOMMUNBLADET

TORSDAGEN DEN 8 JULI 2021

NR 6 • ÅRGÅNG 36

Vill du börja spara?

Ta kontakt med Kvevlax Sparbank,
vi hjälper dig!

Kvevlax Sparbank

tel. 06 346 2111 | sparbanken.fi

SOMMARREA!!

Välkommen in o fynda

Lördagsstängt juli och augusti.

NYGÅRD Vöråvägen 34, 66600 Vörå
☎ 3830941
ÖPPET: vard. 9-17, lörd. 9-13

DREAMA CONSULTING

Autismhandledning
Mental träning
Stresshantering
Samtal & Friskvård

MAJO ENGSTRÖM • 050-5862070 • DREAMACONSULTING.COM

Tipsa Kommunbladet

Skicka e-post till
kommunbladet@vora.fi
eller ring 050-3130 762!

Finlandia Cleaning Services

Vi sköter sommarens fest-
städning för dig
+ fönstertvätt och
trädgårdsarbeten.

Då lämnar det mera tid
över för dig att njuta av
sommaren och naturen.

FCS
050-5875306
← Vasa →
#städtjänst #styrka
#motcancer

Norrvalla

Norrvalla har öppet måndag-söndag kl. 8-21
• Info/reception, Gym, Elsas café

Elsas kök har lunchöppet må-sö kl. 11-13.30

Nu kan du boka vår varma **terapibassäng** för familjen för endast 50 €/timme (max. antal enligt rådande direktiv). Priset inkluderar ett omklädningsrum och bastu.

Kom och träna till **utegymmet och hinderbanan**, 3 €/gång eller 15 € för ett säsongskort.

Nyhet! In sveitto kväll på Norrvalla 17.8
- Kom igång med träningen inför hösten.

Nyhet! Valhalla Challenge och Family 21-22.8.

Utbilda dig hos oss! Läs mer om vilka utbildningar vi erbjuder till hösten: www.folkhalsan.fi/vuxna/utbildningar

Kom och köp lösglass, spela minigolf eller sitt på **terassen** nu i sommar!

Mera information www.folkhalsan.fi/norrvalla
Bokningar: tfn 06 383 1012
norrvalla@folkhalsan.fi **folkhälsan**

nabben restaurant

Öppet varje dag
21.6-8.8.2021!

Live musik
på lördagar!

www.nabben.fi

www.nabben.fi **NABBEN**

MALMBYN I ORAVAIS

Parhus och radhus
på ypperligt ställe!

Försäljningspris fr. 79 500€
Mer info på storlund.fi/malmbyn
E-post: info@storlund.fi
Tel. 050-345 2656

Mattusmäki-
vägen 111, Vörå
www.storlund.fi

H-E STORLUND
BYGGTJÄNST - RAKENNUSPALVELU

GRAVSTENAR AV ERKÄND KVALITET

från **KIVILÄHDE**
KAIVIN KIVI
1980

Hämta redan idag
en kostnadsfri
katalog från vår byrå.

Begär offert, det lönar sig!

Vörå Begravningsbyrå Vörå, Oravais, Maxmo
Stefan och Ann-Sofie Lindgård, Vöråvägen 23, VÖRÅ
Tel. 040-659 3335 www.begravningsbyra.fi

SEMESTER. NU!

Vi betjänar igen 26.7.2021
VÄLKOMMEN!

Fenno OPTIK **Karitas Optik** **FINLÄNSK SERVICE** **Resurs Bank**

Vöråvägen 5, 66600 Vörå Tel. 06 383 7333 Vi betjänar må - to kl 10-17 www.karitasoptik.fi

Belinda TRÄDGÅRDS-JORD 50 L (3,00/st) 4 SÄCKAR 10€

BIOLAN PUUTARHAN MUSTA MULTA 45 L (3,80/st) 4 SÄCKAR 14€

Ruskas rödfärg 10 L 29⁵⁰

Vinha täcklasyr vit, 11,7 L 95€

Valtti träolja klar, 9 L 67€

Riihi rödfärg 10 L 45€

Ultra Classic vit, 11,7 L 99⁵⁰

JÄRN-RAUTA KULLA
Oravais, tfn 357 5800

Lappi oljefärg